

12

C. D.

BEATI
POSSIDENTES

1687/20
G. 28, M. 1. 2
27

Oder:

64.
Von den rechtlichen Vortheilen / so
denenjenigen / welche eine Sache in Besiz
haben / zu statten kommen.

PRÆSIDE

PETRO MÜLLERO, JCTO,
CONSIL. SAXON. ET PANDECT.
PROF. PVBL.

AD D. FEBR. M DC LXXXVII.
PVBLICAE VENTILATIONI EXPONVNTVR

A

RESPONDENTE
FRIDERICO SAMVELE Landgraffen/
ILMANO - SCHWARZBURG.
EDITIO II.

I E N A E,
SVMTV IO. BERNARDI HELLERI.

clo lo cc xxii.

C. D.
B. R. A. T. I.
P. O. S. T. I. D. E. N. T. E. S.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

P. E. T. T. O. M. U. L. L. E. R. O. J. C. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

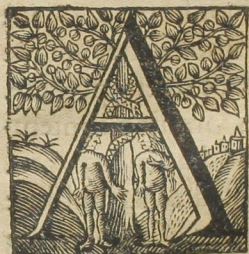
F. R. I. D. R. I. C. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.
C. O. N. S. I. L. I. A. R. I. O. S. A. M. M. E. L. L. I. D. I. P. R. O. P. R. I. E. T. A. R. I. O.

Decorative border consisting of three rows of repeating floral and geometric motifs.

A & Ω!

PRÆFAMEN!

D extollendum illud, quod sua luce conspicuum est atque clarum, neque verborum lumine neque flumine orationis opus est, proinde in cassum laborarem & soli facem præferre viderer, juxta *can. sr. quest. 1. caus. 6.* si in præsentī non minus utilem quam usitatam **POSSESSIONIS** materiam operose commendarem, aut ejus difficultatem pluribus ostenderem; cum illius præstantia abs se incurrat oculos, ac ipsa pro rostris sese ostendat. Prout itaque utilissima hæc est materia ac in foro frequentissima, nec tamen gravioribus ac nodo Gordiano intricatioribus difficultatibus prorsus involuta, non inutile fore duxi, materiam hanc exiguas ingenii mei vires exercendi gratia si susciperem. Illi enim, quibus animus aliquod studiorum suorum spe-

A 2

cimen

cimen elaborare, talem seligere debent materi-
 am, quæ in communi hominum vita frequentem
 ac quotidianam affert utilitatem, quippe quæ se-
 cundum Paul. in l. 15. ff. de liber. legat. & Ulpian.
 in l. 1. ff. de susp. tut. præ aliis plenius est tractan-
 da. Malui igitur in materia hac perutili & scitu
 necessaria operam quandam consumere, quam
 in alia quadam, quæ exigua, imo ferme nulla se-
 tueri valet utilitate, & tempus & opem perdere.
 Ea enim, quæ nihil conducunt, omnino contem-
 nenda, neque eorum ulla ratio habenda, *Nov.
 Leon. 46.* neque nobis tantum, sed & Reipublicæ
 natos esse, nosmet sciamus l. 1. §. 15. ff. d. ventr. in
 possess. mitt. Nec minima est dementia, ut *inquit
 Seneca*, in hac temporum egestate superfæcua, quæ
 neque scire compendium, neque ignorare de-
 trimentum est ullum, addiscere velle. Stultus la-
 bor est ineptiarum, imo turpe, ut *Catullus* ait,
 difficiles habere nugas. Sunt enim hæc talia,
 referente *Aristone Chio*, non dissimilia aranea-
 rum telis, plurimum quidem artificii, sed utilita-
 tis minimum habentibus. Cum autem hæc pos-
 sessionis materia tam ampla sit atque ponderosa,
 ut etiam illi, qui accuratioris sunt ingenii iudicii-
 que maximi, eam accuratius pertractaturi erro-
 rem

rem in uberrimo, attamen fertili, ejus campo facile committendum maximopere metuant; idcirco neminem id vitio mihi interpretaturum confido, in præfenti si POSSESSOREM, quatenus præ aliis respectu suæ possessionis dicitur beatus, tantummodo pro virili perlustrem, ne quis me circa hanc totam materiam occupatum postea in profundo ejus pelago submersum deprehendat. Cum vero sine DEI numine nihil sit in homine, & absque DEO, ad quem omne principium, medium ac terminus omnis respicere debet *Nov. 109. in præf. nihil unquam commode geri possit Nov. 104. idcirco ad themã nostrum propositum in nomine Domini nostri Jesu Christi progredior l. 2. C. de offic. præf. prat. afric. simplex ipsum precando:*

*Exere Jova tuas præfenti numine
vires,
Conatusque meos dirige, meque
juva!*

Tu vero B. L. ea frontis serenitate theles propositas adspice, qua mentis integritate TIBI me addicissimum polliceor voveoque

SECTION. I.

MEMBR. I.

DE

ONOMATOLOGIA,

Quae absolvitur

(1) Etymologia, (2) Synonymia, (3) Homonymia.

§. I.

De Vocabulo *Beati* non opus esse reor, ut plurimis sim verbosus, hanc enim à verbo *beare* descendere omnibus in propatulo erit. *Beare* autem idem est ac commoda afferre.

Beatum esse in genere idem est, quod bene habere, felicem esse, bona commodaque frui vita. Istud autem beatum esse non unius est generis. Varias enim & ipsa scriptura sacra facit beatitudines, aliam in communi vita, aliam coram Deo. Sic *Syrac. 25. v. 9. seqq.* decem dicuntur constituere beatitudinem. *Pf. 128.* felicitas hominis describitur *1. Cor. 7, 38.* Paulus hanc vocem de communis vitæ commodis sumit, cum dicit, beatiorum fore cœlibem. Eodem quoque sumitur modo *Luc. 23,*
129. *Pf.*

29. *Pf.* 137, 8. 9. *Alt Pf.* 32, 12. *Rom.* 4, 6. beatitudo idem est ac justificatio & reconciliatio cum Deo *Matth.* 5. & *Luc.* 6, 20. Christus illos prædicat beatos, qui variis dolorum, laborum ac crucis generibus sunt subjecti. Et *Apocal.* 7, 16. & 14, 13. pro æterna illa vereque beata sumitur vita. Verum enim vero sensu hoc theologico possidentem nostrum beatum non consideramus, sed significatione politica ac juridica, qualem exhibet *l. 49. ff. de V. S.* ubi Ulpian. naturaliter bona ex eo dicta asserit, quod beent, h. e. beatos faciant. Dicti autem sunt *beati*, teste Isidoro, quasi bene aucti, hoc est, divites, felices, juxta illud Horatii:

*Non possidentem multa vocaveris
recte beatum?*

Et rursus: — — — *Utrumne*

divitiis homines, an sint virtute beati?

Quærenti autem, quid sit beare? Respondit Ulpian. in *d. l. 49. d. V. S.* Beare, inquit, est prodesse. Bonorum etenim est ut profint *l. 83. de V. S.* in bonis autem nostris non solum ea, quæ domini nostri, scil. proprietatis, sunt, computantur, sed & si bona fide à nobis possideantur, h. e. si quæ quasi nostra sunt, jure quasi proprietatis, quorum nomine publiciana actio nobis competere potest. §. *namque J. de act. l. 1. & seqq. l. 11. l. 12. l. 13. l. 15. ff. de publ. in rem. act.* Hinc quoniam possessionis objectum res sunt atque bona, eorumque possessio possidentem beet, h. e. hant minime profit, non immerito illum beatum i. e. divitem, felicem vocamus. *Bona enim à beando Jcti*, magni sane Aristoteli fortunæ bonum tractantes, dicta arbitrati sunt, attestante Gœddeo *ad l. 49. de V. S.* Quorum autem respectu dicatur beatus, id ex Sectione subsequente patefces.

§. II.

§. II.

Possidens seu Possessor vera etymologia à *posse* (a) & *sedere* appellatus est, quasi qui sedendi habet potestatem, scita autem allusione à *sedibus*, (b) quasi qui sedes posuit vel positas habet.

(a) **A**lii ex antiquo vocabulo *Pos*, quod adhuc in compositis *compos*, *impos*, *possum*, *receptum*, & alia juxta Varron. *de lingv. lat. lib. 4. circa princ.* ac ea, quæ ex Festo Pomp. *in corp. Auct. lat. lingv. p. 298. n. 60.* referuntur, idem est, quod *potis* seu *potens*, & illo simplici *sedere*, & sic quoque idem est, ac *posse* seu cum potestate *sedere*. Conf. *l. 203. de V. S. Pichard. comm. ad Instit. d. interdict.* Huic Etymologia quoque respondet vox vernacula *Besitz*. Rennem. *de jur. rer. D. 6. th. 1.* quam non desint, qui verbum *possidere* una cum conjugatis etiam ex *porro*, ut notetur perpetuitas, vel est *Post* aut *Pone*, ut sit juxta, prope rem *sedere*, germanice, *Darbey/bey/* & ita *besitzen/* compositum voluisse videntur Christ. Becmann. *de orig. lat. lingv. pag. 330.* Hahn. *dissert. de jur. poss. th. 1.*

(b) Auctore Paulo & Labeone *in l. 1. ff. de acqu. vel am. poss.* eam quippe rem quis tenet, in qua *sedere* vel cui *insistere* potest. Et quidem primo non vera etymologia, sed scita tantum allusione vocis explicationis causa adjecta cum Alciat. *1. dispunct. 1. in fin.* Wesenb. *ad lib. 3. C. ubi de possess. n. 2.* Treutl. & ad eum Bacchov. *vol. 2. Disp. 21. th. 1. lit. A.* Deinde vero à *sedibus* potius juxta Florentinam, cui summam circa diversas lectiones tribuunt auctoritatem,

tem, quam à pedibus juxta vulgaram, cui assensum præbere videtur Eckolt. ad ff. d. acq. vel amitt. poss. n. 1. Vid. Schneidvv. ad §. possidere 7. de Interd. Hinc dicunt, acquirendæ possessionis notam ac symbolum quondam fuisse sedis alicujus, dicis causa, positionem, uti ex Hottomanno refert Gothofr. ad d. l. 1. Ac licet quidem negari vix possit, quod inde pedem ponere, pro incipere possidere apud probatos scriptores occurrat, tanto tamen minus allusioni ad sedes respicienti, hanc, quæ ad pedes fit, aut anteponendam, aut æquiparandam puto, quanto scil. magis illa ad sedes & sono congruit Hillig. l. 5. c. 6. l. A. & simul rei quodammodo originem indicat, atque adeo quam proximè ad veram etymologiam accedit. An autem utraque subsistere possit. Vid. Hahn. ad Wesenb. de acqu. vel amitt. poss. n. 2.

§. III.

Possidentis Synonyma sunt, quod dicatur *Possessor* (a) *Detinens* seu *detentor* (b) *Detentator* (c) *Insidens* (d)

(a) **H** Aut opus, pluribus ex jure adductis legibus synonymi hujus veritatem ejusque in jure frequentiam ut demonstrarem, cum ipse vocis sonus usitatissimaque ejus in jure significatio explicationis vicem sustineat.

(b) l. 44 §. fin. ff. de usurp. & usuc. l. 8. §. 1. C. de præscript. 30. 40. ann. l. 21. C. de furt.

(c) l. 29. C. de jure dotis. d. l. 21. C. de furt. l. 8. §. 1. 2. C. de præscript. 30. vel 40. ann.

(d) l. 8. C. de omni agro deserto.

B

Quemad-

Quemadmodum enim pro possidere, pro suo sc., in jure nostro occurrit, tenere, detinere, insidere, ut videre est in LL. jam jam allegatis; Pro Possessione detentatio l. 15. §. 3. ff. ex quibus causis major. ubi Gothofr. in not. detentio l. un. C. de usucap. transform. incubatio l. f. C. ne rei domin. vel templor. & pro rebus possessis res detentæ d. l. un. C. de usucap. transform. Ita eo etiam ipso per regulam conjugatorum Possidens sive possessor exprimitur per vocabula Detentoris atque simil. Tantum enim abest, ut loco à conjugatis in præsentia materia non faciam locum cum aliis, ut potius eundem pedibus quasi existimem in sententiam Bachov. ad Treutl. disp. 21. th. 4. lit. H. Qui sicut in aliis, ita quoque in hoc passu argumentum inde deductum non sine ratione firmum esse putant. Accedit & hoc, quod detentor pro possessore expresse positus reperitur in l. 8. §. 2. C. de præscr. 30. vel 40. ann. Vid. Bachov. ad §. 2. J. quib. mod. toll. oblig. Cæterum Germanis, uti notissimum, possessor dicitur ein Besizer. Ita & in eadem significatione quoque non raro loco ejus positum invenitur vocabulum Inhaber / qua de re vid. Ordin. Cam. p. 2. t. 21. Befold. in Thes. Pract. sub verb. Inhaber des Briefs / & Inhaber des Fürstenthums / der Grafschafft. Gail. de Arrest. c. 6. n. 9. §. 2. observ. 12. in fin. Rüdinger. cent. 4. observ. Cameral. 7.

§. IV.

Consideratur possidens *Vel* in sensu strictiori (a), eoque aut vero & proprio (b), aut analogico & improprio (c); *Vel* in sensu abusivo ac latiori. (d).

Homo-

Homonymia, tanquam certissima dubiorum genitrix neglecta gravissimos, praesertim in jure nostro, peperit errores, contra vero recte observata ad praerogativas navigandos variorum incommodorum scopulos multum facit. Consistit vero quoad possidentem, in hoc, quod sumatur

(a) Pro eo, qui rem animo sibi habendi detinet *l. 1. §. 3. l. 3. §. 3. ff. de acqu. vel am. poss.*

(b) Quatenus rem corporalem suo nomine possidet, & hoc modo per excellentiam possidere dicitur.

(c) Pro eo, qui eorum aliquid, quae in jure consistunt, h. e. rem incorporalem, v. g. usumfructum, vel aliam aliquam servitutem habet in usu *l. 9. ff. de hered. petit. l. 3. ff. si usus fr. pet. l. 2. ff. commun. praed. l. 10. de lib. caus. l. 23. §. 2. ff. ex quib. caus. major. Schneidvv. ad §. retinenda. Inst. n. 92.* Dicitur alias *quasi possessor*, qui secundum nonnullos iterum simpliciter sumitur (1) *proprie*, quo modo in verbis praecedentibus ac LL. citatis sumitur; (2) *improprie*, ac denotat eum, qui vel dolo desit possidere *l. 25. §. 8. ff. de hered. pet. vel se offert petitioni l. 23. §. 13. ff. eod.* Ratio, cur incorporalem rem possidens analogice possidere dicatur, consistit in hoc, quoniam incorporalia uti non tangi, ita etiam nec possideri unquam proprie possunt aut detineri, nisi tantum per quandam analogiam ac Juris interpretationem *l. 4. §. 27. ff. de usurp. & usucap.* Vid. Wessensb. *in parat. Dig. de acqu. vel am. poss. n. 5.* Vultej. *c. 67. vers. que vera & seqq. Schneidvv. ad §. 5. n. 125. & seqq. Inst. de interdict.*

(d) Qui nimirum ex quacunque facultate ac quali quali titulo rei insistit. Quomodo possident (1) qui ex primo decreto ventris, damni infecti nomine & legato-

rum servandorum gratia in possessionem missi sunt, l. 3. §. 3. *uti possid.* l. 10. §. 1. l. 3. §. f. ff. de acqu. vel amitt. poss. (2) qui non sibi vel suo, sed alieno nomine rei insistant l. 49. §. 1. l. 18. pr. de acqu. vel amitt. poss. ut procuratores, tutores, curatores l. 1. §. 20. l. 18. eod. tit. servi, depositarii, arg. l. 8. & seqq. commod. Coloni, inquilini l. 32. §. 3. de usurp. & usucap. §. 6. J. de interdict. Qui precario rogaverunt, ut saltem in possessione essent, aut in fundo morarentur l. 10. §. 1. de acqu. vel am. poss. Dicuntur autem ejusmodi possessores verbis minus honorificis partim possidere naturaliter l. 12. pr. ff. d. t. l. 38. §. 10. ff. de usur. & fruct. l. 3. l. 4. ff. ad exhibend. l. 7. §. 11. ff. com. divid. l. 2. §. 1. ff. pro hered. Vultej. Jurispr. c. 67. partim possidere aliis, l. 11. C. communia de usucap. l. 2. C. de prescript. 30. ann. l. 37. ff. de acqu. vel amitt. poss. partim in possessione esse l. 10. §. 1. ff. d. t. partim possidere corporaliter l. 1. C. commun. de usucap. l. 15. §. 4. ff. de precar. imo plane non possidere l. 33. §. 1. ff. de usurp. & usucap. l. 17. §. 1. ff. deposit. l. 8. ff. Commod. l. 1. §. 3. ff. *uti possid.* l. 9. ff. de R. V. Sed tenere tantum ac detinere dicuntur LL. paulo ante, §. scil. 4. citatis, quam possessionem Doctores naturalissimam, asininam ac tædialem nominant Vid. Vultej. Jurispr. cap. 67. vers. *Quæstio igitur.* Menoch. de retin. poss. remed. 3. n. 170.

MEMBR. II.

completiur

PRAGMATOLOGIAM,

Quæ continet

Divisionem & Definitionem.

§. I.

§. I.

Dividitur possidens sive Possessor noster in eum
 1. qui *naturaliter* & *Civiliter* possidet (a) 2. in
bona & *mala fidei possessorem* (b) & 3. in *ju-*
stum & *injustum*. (c)

(a) **I**Ta possessor tum rerum corporalium tum incorpo-
 ralium *arg. l. 3. si usus fr. pet. add. Schneidev. §. possi-*
dere n. 92. §. de Interd. communiter dividitur ex l. 1.
 §. 9. ff. de vi & vi armat. Vid. Bachov. D. 25. tb. 1. lit. F. *Quæ*
divisio vel intelligitur de modo possidendi seu detinendi, &
Civilis dicitur, qui animo possidet seu retinet possessio-
nem; Naturalis vero, qui corpore & facto aliquo rei in-
sistit. l. 3. §. 13. l. 1. §. 1. de acqu. vel amitt. possess. Vel de
ipsa possessionis forma, ut scil. civilis possessor sit, qui rem
detinet animo & opinione domini l. 13. §. 1. de publ. in rem
act. ut (1) Dominus l. 2. ff. pro suo. (2) bon. fidei posses-
sor §. 15. §. de rer. divis. Naturalis vero Possessor sit, qui
rem tenet animo quidem sibi habendi, sed absque opinio-
ne domini l. 13. §. 1. de publ. in rem action. Hic autem ani-
mus abest vel propter malam fidem, quando nimirum
quis sciens rem alienam apprehendit, & licet sciat se non
esse dominum, tamen pro suo quid habere destinavit, id
quod accidit in malæ fidei possessore l. 1. §. ult. uti possidet.
l. 6. ff. de acqu. vel amitt. possess. l. 67. pr. de furt. Vel pro-
pter voluntatem tradentis vel accipientis non tendentem
ad id, ut quis rem ipsam traditam, in qua jus aliquod rei
omnino inhærens transfertur, jure & animo domini ha-
beret d. l. 13. §. 1. de publ. in rem act. Et ex hac posteriori
ratione rem naturaliter possidet (1) Creditor l. 2. §. 10.
com. divid. l. 35. §. f. l. 40. pr. §. f. de pign. act. l. 31. de acqu. rer.
dom.

*dom. l. 36. de acqu. vel amitt. possess. l. 26. de usucap. (2) Emphyteuta l. 15. §. 1. qui satisd. cog. (3) Superficiarius l. 1. §. 1. 2. l. 2. de Superfic. (4) Sequester apud quem omittendæ possessionis causa res deposita est l. 17. §. 1. deposit. Hahn. dissert. de Jure possess. §. 4. (5) is qui precario rogavit, ut sibi possidere liceat. l. 12. §. 1. l. 15. §. 4. de precar. l. 22. §. 1. de noxal. act. l. 13. §. 1. de publ. in rem act. Conf. Magnif. Struv. in Syntag. Jur. Civ. exerc. 42. thes. 6. Sed movetur hic quæstio: Quid sentiendum de usufructuario, an & hic rem usufructui subjectam possideat? Respond. eum possidere naturaliter, ratione formæ, cum habeat tantummodo jus percipiendi fructus, sive jus utendi fruendi l. 10. §. f. de acqu. rer. dom. l. 6. §. 2. de precar. §. 4. f. per quas pers. nob. acqu. l. 23. §. 2. ex quib. caus. maj. l. 5. §. 1. ad exhibend. l. 52. pr. l. 40. pr. ff. de acqu. vel amitt. poss. l. 1. §. 7. quod legatorum. l. 12. ff. de acqu. vel am. poss. junct. l. 1. §. 8. eod. l. 6. §. 1. de precar. l. 5. §. 1. ad exhibend. non enim rem seu corpus detinet animo sibi habendi, sed rei usum *dd. text.* neque etiam ipsi res datur, sed usufructus l. 3. pr. de usufruct. add. l. 28. C. de donat. Ideo ei competit remedium possessionis retinendæ l. fin. uti possid. Brunnem. ad l. 12. ff. de acqu. vel amitt. poss. Ceterum hæc pro suo possidentis divisio in naturalem & civilem, non solum convenit possessori vero rerum corporalium, sed etiam quasi, per ea, quæ habet Schneidevv. ad S. possidere. J. de Interd. n. 92. seqv.*

(b) *Bonæ fidei possessor est*, qui rem bona fide & titulo justo ab eo accepit, quem dominum fuisse aut alienandi potestatem habuisse atque inde rem suam esse credit, & alienam esse ignorat. *princ. Inst. de usucap.* Contra *Malæ fidei possessor est*, qui scit se rem alienam possidere, & licet

& licet habilem ab initio habeat titulum, scit tamen tradente esse non dominum & non habere alienandi facultatem; Vel: etiamsi titulum justum bona comitetur fides, scientia attamen superveniens rem esse alienam, bonæ fidei possessorem transmutat in malæ fidei possessorem. Mala enim fides consistit in scientia rem esse alienam *l. 2. §. 1. l. 7. §. 4. pro emt.* ideoque quocunque tempore de mala fide constat, possessor mala fide possidere dicitur. Jure quidem civili sufficit bonam fidem adesse initio acquisitionis *l. 2. pr. pro emt. l. un. C. d. usucap. transform.* Ast jure canonico tempore quoque intermedio semper bona fides exigitur *c. 5. c. fin. de prescript.* quod usu in terris imperii & Provinciis Saxoniae observari tradit cum allegatis Gebhard. *tract. de usucap. cap. 1. n. 29.* Indubio vero bona fides & ab initio & in progressu præsumitur, adeoque mala fides ab actore probanda Gebhard. *d. l. n. 30.* Vid. Dn. Struv. *in Jurispr. lib. 2. Tit. 9. de usuc. & prescrip. §. 9.*

(c) *arg. l. 12. l. 16. l. 24. ff. de acqu. vel am. poss. l. 26. §. 2. l. 3. ff. de Interdict.* Justum autem hic voco possessorem, qui iusta ex causa sive titulo possidet; Injustum contra, qui rei alienæ mala fide & injusto possidendi titulo, adeoque cum læsa conscientia, insistit. Accidit autem hoc tribus potissimum modis (1) *Vi* (2) *clam* (3) *precario.* *l. 1. §. fin. uti possidet. §. 4. ff. de interdict. Vi possidet*, qui expulso veteri possessore acquisitionem per vim possessionem obtinet *l. 1. §. 28. de vi & vi armat. Clam possidere* is dicitur, qui furtive ingressus est possessionem ignorante eo, quem sibi controversiam facturum suspicabatur & ne faceret timebat *l. 6. in pr. ff. de acqu. vel amitt. poss.* Vel qui rem apud se depositam furti faciendi gratia detrectat *l. 3. §. 18.*

cod.

eod. Precario injuste possidet, qui rogavit ut precario in fundo moretur, & tamen possidendi affectum habet *l. 6. §. 2. de precar.* secus autem qui precario rogavit, ut sibi possidere liceat *l. 22. §. 1. de noxal. act.* Alias injustus possessor perhibetur vel secundum quid talis, ut (1) ratione personæ sui ipsius, (2) ratione personæ à qua, (3) ratione rei cuius, (4) ratione tituli ex quo, uti jam dictum, (5) ratione modi, per quem possessor est constitutus, ita ut si ei quoddam ex his deficiat, dicatur injustus secundum quid. Vel simpliciter, ita scilicet ut si deficiant hæc omnino, dicatur injustus in totum. Vid. D. Hahn. *de jure poss. th. 15. Donell. 5. Comment. 7.* Ceterum qualiscunque tandem sit possessor sive justus sive injustus, sive bonæ sive malæ fidei possessor, vere tamen possidet quoad naturam & essentiam possessionis, cum qualitas injustitiæ à titulo & scientia proficiscatur, quæ ipsi possessioni extrinsecus accedunt & essentiam ejus non ingrediuntur Hahn. *ad Wesenb. de acqu. vel amitt. possess. n. 3.* Unde quilibet possessor, hoc ipso quod possessor est, plus juris habet, quam ille qui non possidet *l. 2. uti possid. §. 4. Inst. de interdict. l. fin. ff. d. acqu. vel amitt. possess.* & quolibet possessore; prout ex sectione sequenti patebit, contra petitorum, cum ejus jura obscura sunt, judicatur, *d. §. 4. J. uti possidet.* Unde nemo absque cognitione causæ possessione sua, etiam si injusta sit, privari debet *l. 6. C. Unde vi. l. 3. S. f. ad L. Jul. de vi publ. Wesf. p. 1. cons. 2. num. 89.*

S. II.

Est autem Possidens noster nihil aliud quam detinens rem (a) cum affectione domini & animo

mo sibi habendi, vel jus, quod habet in re, defendendi. (b)

ATque hunc in modum possidentem nostrum aut definiendum, aut, quibus non ad palatum, descriptionis saltem peniculo ruditer depingendum duxi. Et quidem

(a) Generis loco ponendum non immerito iudicavi vocabulo *detinens*, ea potissimum motus ratione, quoniam in qualibet definitione ita debet istud esse comparatum, ut non de definito tantum, sed & aliis prædicetur in quid proxime. Ideoque cum possessor simpliciter atque in genere consideratus ex toto suo esse nihil aliud consequatur, quam facultatem rem atque jus quod in ista re habet cum affectione & animo tenendi, habendi ac defendendi, iste vero animus ita sese habere necessario & simpliciter debeat, ut rem aliquam afficiat aut tanquam suam, aut tanquam non suam; Consequens omnino erit, ut diversitas affectionis illius seu animi ad rem, diversas quoque pariat possessoris, in genere considerati, è diametro sibi oppositas species, ita, ut iste ipse & de aliis insuper possessoribus in specie sumtis ceu genus legitimum possit prædicari. Sumitur enim *detinens* vel pro eo, qui rem simpliciter & nude detinet, sive actualiter sive potestative; vel pro eo, qui cum affectu possidendi rem detinet. Quomodo autem & qua significatione detinens hoc vel illo casu accipiatur, id ex circumstantiis, ut persona cuius, vel titulo & causa est æstimandum. Potest enim idem vocabulum & de possessione vera & de nuda intelligi detentione, prout persona, de qua enunciatur, est huius vel illius capax. Luculentum habemus exemplum in

C

stipula-

supulatione, ut possidere sibi liceat, *l. 38. §. 7. ff. de V. O.* Sunt autem tales personæ, (1) quas possidere jus civile peculiariter prohibet, ut servus, filiusfam. (2) quæ præcipue hoc agunt, ut alienæ possessioni ministerium præbeant, operam duntaxat suam accommodent, veluti procurator, tutor, curator, depositarius, *l. 1. §. 20. l. 18. pr. ff. de acqu. vel amit. poss.* Causæ: 1. quibus jus possessionem non tribuit, ut sunt commodatum, conductio, precadium ut in possessione esse aut in fundo morari liceat. 2. quibus jus in specie rerum saltem observationem & custodiam concedit, ut sunt missiones in possessionem ex primo decreto *l. 3. §. 23. d. 1.* Ex qua enim causa vere possideatur vel non, multum pendet ex sola juris civilis determinatione *Molin. de Just. & Jur. Disp. XII. n. 2.*

(b) Quæ verba formam possessionis specificam dicunt, & conceptum, hætenus aliis communem, possessioni reddunt proprium. Ad definitionem enim non solum requiritur genus aliquod legitimum, quod de definito prædicatur proxime in quid, & commune sit aliis, sed requiritur insuper, ut constet quoque de differentia, per quam ab aliis rursus discernatur. Altera igitur hac definitionis parte tanquam forma specifica, possessor noster ab aliis pro alieno possidentibus perspicue potest discerni *arg. l. 13. l. 32. in pr. de usurp. & usucap. l. 67. ff. de furt. l. 2. C. de prescript. 30. vel 40. ann.* Affectio autem seu animus dupliciter spectari potest: (1) ut notat modum possidendi, oppositum possessioni corporali: estque possessioni in se considerata accidentalis, de quo *Dd.* ubi de possessionis conservatione agitur. (2) Ut est essentialis, & ita in definitione. Qui ut sit actualis, necesse non est, sufficit, si sit habitualis, qualis est in possessore dormiente. *Vid.*

Hahn.

Hahn. *Dissert. de Jure possess. th. 7.* Ceterum subjeci in definitione rem seu objectum quod debet habile esse ad recipiendum modum possidendi vel civilem vel naturalem, juste vel injuste; Quoniam autem res vel corporalis est, vel incorporalis, hinc utramque cum Molina de *Justit. & Jur. Tr. II. Disp. 27. n. 3. add. D. 12. n. 4. in fin.* & Bachov. ad *Treutl. Vol. 2. Disp. 21. th. 1. lit. E. circa fin.* definitione hac complector, & pro possessionis objecto habeo, quoniam & rei incorporali tam saepe in jure tribuitur possessio *l. 9. ff. de hered. petit. l. 3. si ususfr. pet. l. 2. comm. prad. l. 10. ff. de liber. caus. l. 4. uti possid. l. 7. de itin. auctuque priv. l. 2. §. 3. ff. de precar.* & statutum de possessione loquens, etiam de rei incorporalis possessione intelligendum regulariter est Duaren. ad *l. 3. de acqu. vel amitt. poss.* cujus tamen possessio analogica saltem est, quale quid definitione una comprehendere, nec ipsis Philosophis inusitatum est: unde & cum apposito quasi possessio dicitur *l. 23. §. 2. ex quib. caus. maj. l. 3. §. 17. de vi & vi armat.* Quod appositum non notat omnimodam improprietatem, sicut alieno nomine possidere, sed aliquam inæqualitatem. Vid. *Sect. I. membr. 1. in exegef. §. 4.*

SECTIO. II.

in qua tractantur

Privilegia commodaque varia quæ possidentem reddunt beatum.

C 2

MEMBR.

MEMBR. I.

*exhibens*PRIVILEGIA ATQVE COM-
MODA POSSIDENTIS GENERALIA.

§. I.

Possessionis causam maximi esse ponderis & momenti, ingentiaque possidenti asserre comoda apud Doctores in confesso est, ac quotidiana quoque testatur experientia, verum esse illud, vulgo quod dici solet: *Beati possidentes.*

Ratio hujus asserti est favor possessionis, propter quam possessores beati nuncupantur à Glossa ad §. *commodatam* *J. de interd. c. 1. §. si tertio. de pac. tenend. Jason. in l. 15. de usurp. & usucap.* Nam qualescunque sint possessores, eo ipso, quod possident, plus juris habent *l. 9. §. 4. de public. in rem act. §. 3. J. de action. l. 1. §. fin. uti possidet. l. 6. C. de hered. vend. §. 4. J. de interd. quod autem tam in causa lucrativa veluti emuone, donatione &c. *d. l. 9. §. 4. l. 15. C. de rei vind.* quam in causa onerosa procedat, velut in pignore *l. 10. de pignor. l. 1. §. 1. de salv. interd.* imo etiam in criminalibus, ut data delictorum paritate melior sit causa ipsius possessoris *l. 154. ff. de R. J. id ipsum multi magno cum malo suo ac damno, multi contra, non minori cum suo sunt experti emolumento ac commodo haud spernendo. Hinc notanter Menoch. de retinend. possess.**

possess. in praelud. num. 2. ait: Quotiescunque aliquid à pluribus prætenitur s. prætendi dubitatur, ita ut inter eos desuper lis probabiliter futura sit, unusquisque eorum studet & conatur in rei possessione esse, cum optime sciant, beatos fore possidentes, eosque varia interdictorum genera defendere. Nam prætor non solum vim fieri vetat possidenti sine vitio §. 1. *J. de interdict.* Verum etiam non raro tuetur, qui vitiose possidet l. 3. §. eum 9. ff. de vi & vi armata. l. 2. ff. uti possidet. §. 6. *J. d. 1.* Separata enim esse debet possessio à proprietate, quia quis potest esse possessor, non vero dominus, & è contra, & quando agitur super proprietate fere semper super possessione contentio est l. 1. §. 2. ff. uti possidet. §. 4. *J. de interdict.* l. 35. ff. de acqu. vel amitt. poss. Vergin. de Bocat. à Cingulo tr. uti possidetis c. 2. n. 4. Obtinet autem nostrum assertum non tantum quando quis solus & sine respectu ad conjunctionem aliquam habito possidet, sed etiam quando quis rem possidet, aliis, qui simile in ista re jus habent, non possidentibus; sic si decedat aliquis relictis pluribus filiis seu heredibus uno possidente censentur & alii possidere, & per consequens eandem, qua iste unus possidens gaudet, beatitudinem ex ipso possessionis jure profluentem, consequuntur. Ea autem, quæ de possessione dicuntur, tandem procedunt, donec de proprietate constat c. 3. §. c. dilectus. de causa possess. Petitorium enim, si est clarum, possessorium absorbet. Tusch. *concl.* 427. n. 27. lit. P. & 43. *concl.* 421. lit. C. *concl.* 157. lit. O. Interim tamen durante possessione, varia sentit possidens commoda, de quibus in thesibus subsequenteribus.

S. II.

Inter ea, possidentem quæ beare dicuntur, *primum* sibi vendicat locum hoc generale: quod *ipsius partes semper favorabiliores* (a) *judicentur, quam non possidentis.* (b)

(a) **R**egulariter enim rei partes favorabiliores sunt partibus actoris *l. 125. ff. de R. J. l. 17. C. de probat.* etiam in ambiguis *d. l. 125. de R. J. c. cum sint partium n. de R. J. in bto.* Siquidem in jure nostro cum reo benignius, quam cum actore agitur *l. 4. l. ult. C. de edend. l. 38. ff. de re judicata.* Ast possessor potius rei partibus fungitur quam actoris, cum reus sit, qui possidet rem controversam §. 4. J. *de interd. add. l. 1. §. 6. ff. ibi: actio nunquam ultro possessori datur: uti possid.* Intelligitur autem hic favor tam personæ, uti ex jam cit. *l. 125. ff. de R. J.* satis apparet, quam defensionis, ob quam multa admittuntur, quæ regulis juris alias contrariari videntur. Dan. Moller. *ad Constit. Elect. 23. num. 13. p. 4.* Hippolyt. à Marfil. *in l. 1. §. si quis ultro n. 98. & seqq. ff. de quest.* Vid. Carpz. *in Prax. Crim. p. 3. qu. 115. num. 74. & 75.* Hæc enim dubio procul in jure naturæ fundata *l. 1. §. 11. ff. si quad. pauper. fec. l. 1. §. vim. vi. in verb. idque jus natura comparatur. ff. de vi & vi armat. l. 45. §. 4. ff. ad L. Aquil.* ideoque nemini nec quaquam in causa est deneganda *l. 3. ff. de J. & J. d. l. 1. §. 11. ff. si quadr. paup. fec. dic.* Hippol. de Marfil. *in l. 18. §. 9. num. 47. ff. de question.* Descendit autem hicce favor ex ipsa præsumptionis inductione pro possessore; argumentum vero à possessione non modo forte, sed & proficuum est possessori, pro quo semper præsumitur *l. 77. ff. de R. V. Wesenb. in parat. de acqu. l. amitt. possess. n. 7.*

(b) Quod

(b) Quod hic non eodem aut pari gaudeat favore ex doctrina contrariorum satis liquet. Posito enim uno contrariorum inesse removeretur reliquum, nec, quod alicui convenit, id ejus contrario convenire potest. Insuper major quoque requiritur justitia in actore, quam in reo, nec metitur jus ex persona rei, sed actoris, atque exinde ipsi actori majora incommoda oneraque accrescunt. Barz. Dec. 121. f. Monac. Dec. Florent. 6. n. 6.

§. III.

Ex ipsa thesi præcedente fuit: *secundo* quod in dubio (a) aut pari causa (b) pro possessore judicandum ejusque conditio longe sit melior (c).

(a) **A**ctus quoniam dubius in meliorem partem est accipiendus *l. 55. ff. de furt.* in causis enim dubiis benigniora semper sunt præferenda *l. 56. ff. de R. J.* ibique D. Præses in comment. quia in re dubia benigniorem sequi interpretationem, non minus justius est quam tutius *l. 192. §. 1. eod.* Benignius autem dicitur, quod debitori patrocinator, quod reo est commodius, quod mitius, quod minus *l. 39. ff. de pact. l. 200. ff. l. 192. l. 168. ff. de R. J.* & procedit hoc tum in civilibus causis, tum in pœnalibus *l. 51. ff. de don. inter vir. & uxor. l. 51. ff. pro socio. l. 155. §. 2. ff. de R. J.* Benignius hinc cum possidente, tanquam reo, agitur, quam cum non possidente s. actore. *l. 4. & l. ult. C. de edend. ergo* si causa dubia ab utraque parte, pro possidente erit dicendum, prout satis constat ex §. *retinenda, v. commod. J. de Interd. c. ex hieris X. de probat. c. cum sint partium de R. J. in 6. c. cum. à sede, de præbend. in 6to.* Hinc est, quod si duò reperiantur testamenta eodem tempore condita, nec constat,

stat, quodnam sit primum, istud præcessisse præsumatur & esse posterius, prout magis expedit possessori Jason. *l. f. C. de edict. Div. Adr. toll. Tusch. concl. 427. n. 48. lit. P.* Sic bona per filiumfam. quæsitæ an ex paternis bonis sint vel non, inspicienda possessio, ut pro ea præsumatur in dubio. It. bona an ecclesiastica sint, an vero laicalia attenditur possessio, quia si ecclesia possidet ecclesiastica præsumuntur, si laicius, laicalia. Alex. *Conf. 140. n. 3. Tusch. c. l. n. 56. 57.* Vid. Mascard. *de Probat. verb. possessio Concl. 1195. num. 6. Rol. à Valle Vol. 3. Consil. 56. num. 32.*

(b) Quod adeo verum est, ut in pari etiam turpitudine melior censeatur possidentis conditio *l. 3. l. 4. ff. de condict. ob turp. caus. l. 1. l. 2. l. 5. C. eod. Peregrin. de F. Fisc. 6. tit. 6. n. 25. Menoch. Conf. 51. n. 41. Franc. Niger. Cyriac. Controv. Forens. 1. Controv. 176. n. 17. Post. de possess. manut. Obs. 1. n. 13. Brunnetm. ad l. 4. ff. de cond. ob turp. caus.* Nam expediti juris est, id quod ob turpem causam est datum, condici posse, quando non dantis, sed accipientis est turpitudine, sin autem v. g. judici quid dem, ut in bona causa pro me pronunciet, conditioni locus non est, quia ex parte etiam mea, & sic utriusque adest turpitudine, facio enim sententiam venalem & judicem in muneribus accipiendis assvefacio, ut in aliis etiam causis injustis pro dante judicet. *l. 2. §. 2. ff. de condict. ob turp. causam.* Vid. Donnell. *l. 14. c. 25.* unde & Antoninus constituit, litem eum perdere *l. 1. C. de pæn. jud. qui. mal. jud.* Vid. Clud. *de condict. ob turp. caus. c. 2. n. 10. & seqq. Joh. Matienz. de referendar. advoc. & jud. off. part. 3. c. 24. & seqq. jung. Navarr. Opuscul. d. dat. & accept. pro justit. Molin. de F. & J. tr. 2. D. 82. & 93.* Idem obtinet in teste, ut veritatem deponat, quia testis ille falsarius. Bacchov. *Disp. 22. nb. 3. lit. F.*

Nec

Nec aliud observatur in eo, qui deprehensus in adulterio se redemit. *l. 4. pr. ff. de condict. ob turp. caus. turpiter namque & is agit, qui delictum ob pecuniam acceptam celat.* Vid. Magnif. Dn. Struvius *S. J. C. Exerc. 18. §. 23.* Idem quoque iudicium locum habere in probationibus, quæ si à parte actoris & rei fuerint pares, reus absolvitur, patet ex prælaudati Dn. Struv. *Exerc. 28. tb. 13.* Vid. Hunn. *Encycl. P. 2. c. 4. n. 12.* Sed quid juris, si vota sint paria, an & tunc pro possidente iudicandum? Resp. tunc primum ea pars vincet, quæ favorabiliorem, puta matrimonii, dotis, testamenti, libertatis & pietatis, causam tuetur *l. 8. ff. de inoff. testam. l. 38. ff. de re judic.* Anton. Faber. *in Cod. lib. 1. Tit. 7. Defin. 2. n. 2.* Et si favor causæ cessat, succedit favor rei, pro quo vota prævalent, perinde ac si in probatione testes sint partes, quo casu favor rei fortiolem operatur probationem, ut non immerito iudex sententiam det pro reo, ex communi Interpp. opinione, quam multis tuetur autoritatibus Prosp. Farinac. *de testib. quest. 65. n. 152.* Just. Reuber. *de testib. part. 3. n. 155.* non solum, quia partes rei sunt longe favorabiliores, quam actoris *l. 125. ff. de R. J. d. l. 38. de re judic.* sed etiam, quod iudex in dubio facilius debeat esse ad liberandum reum, quam condemnandum *l. 47. ff. de oblig. & action.* Hinc, quoniam possidens Rei vice fungitur, non immerito ac sine juri conveniente ratione in paritate votorum pro possessore deciditur: Possessio enim tanti ponderis & efficaciam iudicatur, ut nullo etiam teste pro possessore deponente, habeatur is pro domino, quia præsumitur & inducitur ex possessione dominium *l. 3. ff. de usuc. l. 20. C. de pact. l. 1. §. ult. ff. pro herede.* Alphons. de Azevedo *in Const. Hisp. Reg. lib. 4. tit. 15. l. 3. n. 1.* Ripa *in cap. sape n. 2. extr. de restitu. spoliat.*

D

(c) Hinc

(c) Hinc nemo non litigantium pro obtinenda possessione sibi laborandum consultius ducit, suffragante JCto Cajo: *Qui enim destinavit, inquit ille, rem petere, animadvertere debet, an aliquo interdicto possit nancisci possessionem, quia longe commodius est possidere, & adversarium ad onera petitoris compellere, quam alio possidente petere, in l. 24. ff. de R. V.* Clarissimum proponit Ulpianus exemplum in l. 10. ff. de pign. & hypoth. Si debitor, ait, res suas duobus simul & conjunctim pignori obligaverit, ita utriusque in solidum essent obligatae, singuli in solidum adversus extraneos quidem Serviana utentur; inter ipsos autem si quaestio moveatur, possidentis melior est conditio, l. 16. S. 8. junct. l. 10. de pignor. Sed quid? si eadem res ex intervallo duobus pignori sit obligata, & posterior rem possideat, anne & tunc quoque melior sit possidentis conditio? Neg. quia impar subest causa, sed potius illa observatur regula; qui prior tempore, potior jure; ideo prior in obtinendo pignore, & distrahendi facultate posterioribus praefertur solet l. 2. l. 8. l. 9. l. 11. l. 12. ff. qui pot. in pign. l. 8. C. eod. Carpz. p. 2. c. 23. d. III. n. 1. Ratio redditur haec, quia prior acquisivit sibi prius jus in re, quod ipse debitor rem secundo creditori oppignorando auferri nequit. Vid. Dn. Struv. S. J. C. exerc. 44. th. 52. & 53. ubi distincte rem exponit. Bachov. de pignor. i. c. 4. n. 5. & l. i. c. II. Negusant. de pignor. p. m. 448. n. 32. Haec de creditoribus, quibus eadem res oppignorata. Procedit quoque in causis aliis quam plurimis. Sic, quando duo causam ab eodem habentes simul contendant, tunc eum praefertur Dd. statuunt, qui prius acquisivit possessionem, etiamsi alter prior sit titulo, v. g. si eadem res duobus, fuerit vendita, donata, locata &c. praefertendum esse eum, cui prius est tradita, per expref-

mitis (c)

d

expref-

expressum text. l. 15. C. de rei vind. add. l. 9. §. 5. ff. de publ. in rem act. Vid. D. Carpz. Dec. 82. num. 36. Magnif. Struv. S. J. C. Ex. 40. th. 13. Idem quoque jus in feudis observari tradunt Dd. Si enim duo de eodem feudo investiti fuerint, eum præferendum esse, cui possessio est tradita, licet hic posteriorem habuerit investituram, in confesso est apud JCto ad d. l. 15. C. de R. V. l. 6. C. de hered. Hartm. Piff. 2. quæst. 29. n. II. seqq. Rosenthal de feud. c. 6. Concl. 9. n. II. lit. K. Magnif. Dn. Struv. S. J. F. cap. 8. §. 9. p. m. 285. & 286.

§. IV.

Ad ea, quæ possidentis commoda effectusque possessionis adaugere dicuntur, tertio accedit, quod Dominus præsumatur.

L. Sive possidetis 16. de probat. l. si quis emtionis 8. §. 1. C. de præscr. 30. l. 40. annor. l. fin. C. de rei vind. Ex possessione enim præsumitur dominium ac inducitur Alphonsi. de Azevedo in Constit. Hispan. Reg. lib. 4. tit. 15. l. 3. n. 1. Carpz. Dec. 82. num. 36. nisi contrarium probetur. Tusch. tom. 6. practicar. conclus. lit. P. concl. 428. n. 5. Castr. l. 1. consil. 139. Alex. lib. 4. consil. 75. n. 42. Crusius de jure offerendi cap. 9. n. 7. Imo non solum dominium, sed & domini translationem operatur possessio l. 28. l. 35. C. de donation. de qua in Sect. hujus II. Memb. 2. §. 1. lit. (a). Quale autem ex possessione inducatur dominium, utrum verum & proprium, an analogicum & improprium, id ex consideratione objecti possessionis facili est colligere negotio. Quale quale tandem sit, tamen nihil impedit, quominus possessor pleno domini jure utatur, commodaque omnia domino alias competentia percipiat, donec contrarium

trarium erit probatum; Unde si tertius possideat, impeditur executio sententiæ latae inter alios, modo hic tertius non solum possidere, sed etiam dominum esse allegat. *l. 38. §. iidem pollioni verb. utique si error. ad L. Jul. de Adulter.* Et hoc ipsum est, de quo practici in foro maxime sunt vel esse debent solliciti, ne nescientes & in hoc errantes succumbant, prout post Bart. Bald. Jason. & alios tradit Clud. *rerum quotidian. c. 1. n. 119. 120.* Et stante hac thesi patet, quid ad quæstionem illam, quæ à Feudistis moveri solet, responderi possit: Si duo de eodem contendant Principatu & Ducatu, cuinam Vasallus præstare teneatur homagium? Tunc omnino Vasallus possidenti ad homagium præstandum est obligatus, & hoc est ex præsumptione domini, qua possidens gaudet, quæ tamdiu durat, donec probatione contraria eliditur ac destruitur *arg. l. 60. §. 1. ff. de usufruct. Gvid. Papa Decis. 181. & Decis. 326.* Et hic possessionis effectus elegans nominatur à Dn. Carpz. *Resp. Elect. 1. n. 21.* Sic possessio annalis vasallo in feudo, sciente & patiente domino, operatur, ut si moveatur quæstio super investitura, obtineat Vasallus Gemin. *Conf. 14. n. 7. Tusch. lit. P. Concl. 427. n. 10.* nisi talis annalis possessio esset abusiva, ut quia constaret de non investitura. Gemin. *d. Conf. 14. n. 7.* It. debitor penes quem bona sunt, si possidet, præsumitur illorum dominus & non creditor asserenti contrarium, & immobilia massaritæque repertæ in domo debitoris præsumuntur debitoris, alio non edocto *l. 2. C. ne uxor. pro marito. Salycet. l. 74. ff. de contrab. emt. Mascard. concl. 708.* idem obinet in bonis mobilibus repertis in domo defuncti *l. 2. C. de probat.* Ceterum de ipsa hac thesi consulatur Menoch. *Conf. 90. n. 59. Coler. Procef. executiv. 2. c. 3. n. 261. Anton. Fab. Codic. lib. 4. tit. 14. Def. 49.*

S. V.

§. V.

Exigua beatitudo possessori exinde haut accrescit, quarto quod, *sua titulum possessionis ut alleget ac probet, cogi non possit nec debeat.*

L. ii. C. d. petit. heredit. l. 7. C. de testib. l. 4. C. de edend. l. ult. ff. de rei vindic. Jason. in §. actionum num. 200. I. de Action. Hart. Pist. p. 2. quest. 66. num. 1. Henr. Rosenthal. de Feud. c. 8. concl. 33. 17. Carpz. Decis. 82. num. 36. Schneidvv. ad d. §. action. Inst. de action. num. 31. Regulam hanc generalem Doctores tam late extendunt, ut ne per superiorem quidem cogendum esse statuant Bertazoll. lib. 2. Consult. Decis. Crim. 486. n. 4. & nemini posse fieri præceptum, ut ostendat titulum suæ possessionis Soc. Conf. 96. n. 11. lib. 1. Sicut enim bona fides, ita quoque titulus præsumitur, adeo ut etiam ad partis instantiam præceptum, ut vel doceat de jure suo & titulo possessionis, vel hanc dimittat, fieri nequeat, factumque non releuet. Bald. Conf. 339. n. 2. vers. modo vos. Tusch. late verb. præceptum. concl. 492. & verb. possessor. concl. 439. Nimis sane grave foret, reum urgeri ad exhibitionem eorum, per quæ sibi negotium fiat, secundum l. 7. C. de testib. cum actor potius proprias afferre probationes, non autem aliorum instrumentorum inspiciendorum potestas ei fieri debeat l. 4. C. de edend. Sic diuturnus possessor præsumitur legitime institutus, electus, investitus arg. l. 4. ibique Gloss. verb. si major. C. comm. divid. l. 6. de usuris. Imola in c. Dilecto. n. 13. de prob. Menoch. l. 6. presumt. 75. n. 1. & presumt. 69. n. 17. Hartm. Pist. 2. quest. 46. n. 19. Hinc sufficit, quod quis in possessione existat etiam jus dicendi, ut amoveri non debeat. Tusch. verb.

verb. possessor. de concl. 439. Et sicuti possessor non tenetur dicere de titulo possessionis suæ, sic etiam electus, quando est in statu confirmationis, & non fuit appellatum, non tenetur dicere de titulo suæ electionis. Tusch. *d. l. Mascard. concl. 590. Election. n. 3. & 4.* Sic quoque quando officialis perdidit literas promotionis, quia diu fuit in possessione, præsumitur legitime institutus Fel. *Conf. 2. n. 29.* Imo possidens hoc gaudet favore pro se introducto, quod ex bonis propriis potius, quam alienis possidere præsumatur: *Gloss. in c. nulli 12. qu. 5. Mascard. d. probat. concl. 1194. num. 12.* & quamvis titulus in se nullus & actus invalidus sit, ex eo tamen non minus possessio transfertur, modo infecuta fuerit traditio, per ea, quæ deducuntur à *Giurba Decis. 24. n. 31. Gratian. Discept. forens. c. 317. n. 5. seque part. 2. Franc. Niger. Cyriac. 1. Controv. for. 10. n. 43. & 44.* Sed quaritur: an in iudicio possessorio exceptio nullitatis tituli possidentis admittenda sit? N. hæc enim altiore requirit indaginem, possessorque est defendendus, donec nullitas sit declarata in petitorio. Tusch. *cit. loc. concl. 427. n. 70.* Quod autem nulla regula tam vera ac firma sit, quin patiatur limitationem, hoc ipsum quoque verum animadverto in ipsa hac nostra regula generali, cum & hæc limitationem recipiat (1) in hereditatis petitione *l. ii. C. de hered. petit. l. fin. ff. d. rei vind.* Petitione enim hereditatis conventus cogitur suæ possessionis titulum dicere *l. 12. ff. de hered. petit. l. 36. ff. de rei vindic. l. 4. l. 20. ff. de interrog. in jur. fac.* In hoc enim puncto versatur interesse tam vivorum quam mortuorum: illorum, quia confessio eos in periculo præcipitare posset; horum, ut habeant heredem *l. 6. ff. de interrogat. exceptio tamen habetur in cit. l. 6. §. 1. Vid. Brunnem, ad d. l. 6.*

l. 6. Cujac. *lib. 10. observ. 1. (2)* in possessore beneficii. Sic Episcopus inquirere potest de titulo beneficiatorum, & ipsi tenentur docere titulum. Gem. *inc. ordinar. § 1. de offic. ordin. in 6. (3)* quando titulus est necessarius ad fundandam intentionem agentis. Tusch. *cit. concl. 430. n. 4.* quando pro actore aliqua juris militat præsumtio, possidendi vero resistit. *c. cum contingat. 29. de decimis.* ut in possessore duorum incompatibilium loquitur Cald. *Conf. 165.* Tusch. *cit. loc. n. 5. (5)* quando jus in re aliena quis prætendit, tunc enim possessor ad tituli editionem omnino est devinctus *arg. l. 8. l. 18. C. de servit. §. pen. J. de servitut. Matth. de Affl. in c. 1. n. 85. de Controv. invest. Andr. Gail. l. 2. observ. 69. n. 7.* Ex quo fit, quod Vasallus, qui talem se profitetur, teneatur ostendere domino instrumentum investituræ, & docere de suæ possessionis titulo, ut docet Rosenthal. *d. concl. 33. n. 67.* Pluribus autoritatibus adductis idemque latius persequitur Hart. *Pist. dict. quest. 46.* Aliud (6) observatur in regalibus, qui enim ejusmodi possidet v. g. qui est in possessione juris Episcopalis, vel percipiendi vectigalia aut decimas vel juris vendandi, tenetur allegare titulum: quandocumque enim præsumtio juris contra possessorem est, tunc titulus ab allegante probandus, nisi possessio sit immemoriali tempore acquisita. Vid. Dn. Brunnem. *ad l. 5. l. 6. de interrog. in jure faciend.*

§. VI.

Possessoris beatitudinem maximopere commendat, quod quinto ab onere probandi (a) relevetur, illudque in adversariam transferat. (b)

C. 18.

C. 18. de rest. spoliat. c. ex litteris 3. de probat. c. 6. de prescript. l. 14. ff. de probat. l. 20. ff. eod. l. 6. §. ult. ff. de liber. caus. l. ult. C. de rei vind. l. 2. l. 23. l. 15. C. de probat. l. 4. C. de edend. Ferdinand. Vasquius lib. 2. Controv. illustr. c. 86. n. 5. Joh. Guttierrez Pract. quest. lib. 3. quest. 10. num. 2. Menoch. lib. 2. de Arbitr. Jud. quest. 2. cap. 48. n. 12. Carpz. i. c. 16. d. 23. Mindan. de mat. poss. c. 9. n. 12. Schneidvv. ad §. retin. J. de Interd. n. 62. 63. Joh. Corasius in l. 12. §. 1. ff. de acqu. vel amitt. possess. num. 18.

(a) Non enim possessori incumbit necessitas probandi, optime rescriptit Anton. Afel. in l. 2. C. de probat. quod etiam de quasi possessoribus asserit Mascard. de probat. Vol. 3. Concl. 144. Tusch. verb. possessio concl. 427. n. 12. quia possessor præsumitur dominus, & qui contrarium dicit, probare debet. Castr. conf. 139. Tusch. cit. loc. Melior certe est conditio possidentis, quia possessor plus juris habet in retinendo, quam actor in agendo, secundum Specul. in Tit. de Emphyt. §. 5. num. 83. & rem ipsam habere dicitur, qui possessionis jure fruitur l. 1. §. 38. ff. ne quid in loco publ. Nec afflicto addenda est afflictio, quod hic sane fieret, si possessor, ut reus, ad probationem præstandam teneretur. Probatio cum nervus sit actionum, teste Joh. Sichardo, ad rubric. C. de probation. Quemadmodum enim in nervis robur peculiariter consistit, ita etiam victoria actionum in probationibus, Judici etenim incumbit secundum allegata judicare & probata l. 6. §. 1. ff. de offic. Presid. l. 13. §. 2. C. de Judic. c. Deus 2. q. 1. c. Judicantem 30. q. 5. §. c. ult. de probation. Hinc primum is, cui onus probandi incumbit, de probationibus legitimis, quarum variaz afferuntur species à Dd. quæ veram & perfectam efficiunt probationem, comparandis ac producendis maximè opere

opere sollicitum se exhibeat, ne hisce deficientibus tota causa corruat. Accidit namque in judiciis sapissime, ut pars una vel altera id, quod petit, consequi haut possit, non quod jus deficiat sed quod deficiat, probatio, ut exemplum, quod Paulus præbet *in l. 30. ff. de testament. tut.* ejusdemque verba sat clara, *non jus deficiat, sed probatio, monstrant.* Jura quippe nihil profunt, probatio ubi deficiat, perinde enim est, ac si illud, quod non probatur, non esset: hinc notanter Pontifex, non monstrari esse, quod nescitur aut non probatur factum, dicit *in can. Solemnitates 16. Dist. 1. de consecrat. & probationem processus animam vocat Damhaud. Prax. Civ. c. 157. n. 1.* sine qua scilicet corpus illud non tam corpus est, quam cadaver, h. e. inutile. Ac licet huic oneri subjectus legitimis iisque necessariis instructus sit probationibus, caute tamen agere necesse habet, ne quid ponat aut alleget quod vel causæ nocere, vel ejus adversario prodesse queat. Pater exinde, quam periculosa res sit, ac difficillima ad onus probandi subeundum teneri, contra vero quam egregium ac possessori proficuum à probandi necessitate eaque difficili immunitas possessionis producat effectum. Hinc est, quod, si communi in judicio, in quo scilicet utraque persona vices duorum habet, ambarum partium testes sunt æque idonei, possessoris testes præferantur: cum promptiora jura sint ad absolvendum, quam condemnandum, nisi favorabilem causam, puta liberalem vel similem, foveat actor. *e. ex literis 3. X. de probation. Vid. Consilium Caji in l. 24. ff. de rei vindic. datum, ac in Sect. hujus Membr. 1. §. 3. lit. (c)* adductum. Exceptio ab hoc possessoris privilegio habetur *in l. 20. ff. de probat.* ubi conventus actione in rem præjudiciali pro libero homine detento, non consequitur

E

commo-

commodum possessoris, ex eo, quod fuerit absolutus, quia probatum non fuit illum esse liberum. *de l. 20. ff. de probat.*

(b) Ob præsumtum jus suum debilius, quo gaudet. Cum enim possidens jure possidere præsumatur, pro ipso omnino judicandum, donec adversarius contrarium legitime probaverit §. *retinenda Instit.* ibique *Dd. de Interdict.* quoniam ex possessione titulus & jus ipsum præsumitur. Ideoque certo sibi possidens persuasum habere potest, auctore non probante, jure possessionis ipsum absolvi. *d. §. retinenda J. de interdict. cap. saepe X. de restit. spoliat. Andr. Clud. rerum quotid. c. 1. n. 12.* Sic possessio & quasi possessio feudi, sciente & patiente superiore, transfert onus probandi in eum, qui dicit feudum cadere in dispositionem testatoris *Bal. Conf. 151. Cardin. Tusch. verb. possess. concl. 427. n. 7.* Diversum tamen obtinet, si forte præsumtio juris possessori resistat, *c. cum contingat 29. de Decimis. c. ex insinuatione 3. de Procurat. c. constitutis 46. de elect. c. cum ecclesia 3. de caus. process. & propriet. A. Pist. p. 2. l. 2. q. 46. n. 6. Menoch. Conf. 1002. n. 23. Mev. p. 3. dec. 205. n. 2. & p. 4. dec. 357. n. 3. Brunnem. ad l. 2. ff. uti possid. Mascard. de probat. vol. 3. concl. 104. n. 66. & 67. Carpz. p. 1. c. 16. desin. 23.* Si quidem præsumtio ista possessorem in mala fide constituit, aut nunquam possessio cum mala fide transfert onus probandi in adversarium *l. 12. §. 2. l. 7. §. de liberal. caus. Mascard. d. l. n. 42.* Finge, Patrem & filium impuberem eodem die peste extinctos esse, nec certo affirmari posse, quis eorum primus obierit? Quæritur, utrum hoc casu probatio, Patrem ante filium impuberem decessisse, incumbat actoribus, an vero reis, i. e. possessoribus hereditatum patris & filii impuberis? Resp. quia hic filius impu-

impubes propter infirmitatem prior præsumitur mortuus, hinc possessoribus recte iungitur probatio *l. 9. §. ult. l. 23. l. 22. de reb. dub. Covarr. l. 2. Resol. c. 7. n. 9. Menoch. lib. 6. præf. 50. n. 30. Tusch. cit. concl. n. 20. 21. Carpz. p. 3. const. 157. d. 11. p. 1. c. 16. d. 23. n. 8. Franc. de Barry de Success. lib. 17. t. 12. n. 31. sequ. Fufar. de Substit. qu. 416. Finckelt. Obs. 52. n. 9. Brunnem. ad ff. l. 9. §. ult. l. 22. de reb. dub. Quæ tamen limitatio iterum sublimitanda, nisi alia præsumtio juris pro possidente militet, *Mev. dd. ll.* Porro diversitas à regula obtineri, si quid debeatur superiori; hoc si quis privatus possideat, tenetur edere titulum *Mev. p. 4. dec. 357. It. si res sine titulo præscribi non possit, Mev. d. l. Brunnem. ad l. 1. §. ult. ff. uti possid.**

§. VII.

Ex antecedentibus tandem hoc colligitur, quod *sexto possessor in sua possessione manuteneri debeat (a) atque omnibus illis, qui impedimentum ipsi in possessione struunt, impune resistere possit. (b)*

(a) **N**am possessor in sua possessione tamdiu defendendus, donec vitium probaverit actor. *l. 2. ff. uti possidet. Brunnem. ad d. l. 2. nec possessor solum, sed & heres in possessione, quam habuit defunctus, manuteneri debet; Sic quando defunctus fuerit occisus à turbatore, interdictum uti possidetis occisi heredem defendet, quia heres occisi habetur pro possessore, Menoch. de retin. remed. 3. n. 61. Idem est, quando in locis quibusdam extat statutum, quod possessio defuncti continuetur in heredem sine apprehensione. Menoch. c. 1. n. 59. seq.*

Et simile est, quando mota est lis super turbatione, & ante finitum iudicium turbatus moritur, tunc successor defuncti in lite obtinebit mandatum de manutenendo. Menoch. *cit. loc. n. 62.* Vergin. de Bocc. à Cing. *de interdict. uti possidetis. c. 2. n. 21. 22. 33. p. m. 16.* Tusch. *concl. 441. n. 6. lit. P.* Præprimis tamen possessor manuteneri debet lite pendente Tusch. *cit. loc.* quod verum esse tam de jure, quam de stylo omnium curiarum inter privatos refert ex Gvid. Pap. *decif. 366.* Tuschius *cit. loc.* Aliud tamen observatur, quando lis inter fiscum & privatum orta, tunc pendente lite fiscus potest privare partem possidentem *l. 21. ff. de jur. fise.* & licet iudex sequestrare possit possessionem inter duos contententes de possessione, ne deveniant ad ad arma, Jason. *in l. 21. ff. si cert. pet.* attamen nemine possidente, vel si uterque nititur velle possidere, vel quando non constat, qui vere possideat, tunc is, qui prius se possedisse probat, vel solus possidere, interdicto *uti possidetis* erit defendendus. Vergin. de Bocc. à Cing. *cit. loc. n. 14.* Tusch. *cit. l. n. 11.* Probe itaque Iudex perpendat, quando inter plures est contentio de possessione, quis defendi debeat. *Dec. conf. 247.* Ut ecce, si duo prætendunt possidere, & unus dicit se possidere & alter negat illius possessionem, & dicit se possidere, & hoc modo unus alium turbat, & nullus vult contra alium libellum offerre & facere se actorem, tunc iudex ad evitandum armorum pericula & scandala inde emergentia, ex officio informationes probationesque summarias super possessione de præsentia capere necesse hebet, etiam quod possessio unius sit mera detentio, & eum, quem reperit possidere, mandabit manuteneri in possessione, in qua existit, cum inhibitione alteri facienda, ne molestat dictum posses-

possessorem, & ne accedat ad locum super quo est quaestio, reservato jure agendi in possessorio plenario & petitorio utrique parti, Vergin. de Boccat. à Cing. *tr. de interdich. uti possidetis* c. 2. n. 81. p. m. 32. Nec ignoret iudex quomodo procedendum, quando duo rem in solidum possident. Sic si alter juste, alter injuste possideat, indubium est, eum obtinere, quem juste possidere constat, & hinc quilibet in sua possessione manutenendus, Menoch. *d. l. n. 716.* quando vero injuste possidens non à me, sed ab alio possidet injuste, tunc uterque manutenendus, per *l. 3. pr. ff. uti possidet.* si vero alter respectu mei injuste possideret, tunc ego obtineo causam *l. cit. Brunnem. ad d. l. 3. ff. uti possidet.* Alii distinguunt inter possessorem juniorem & antiquiorem, ut in summario possessorio junior possessio & de praesenti profit eam probandi; si pares utrinque probationes, antiquior: si vero in possessorio ordinario, semper antiquior sit praefenda Plotus *de in litem jurando* §. 3. n. 30. Mev. p. 3. dec. 91. Brunnem. *ad l. 3. ff. uti possid. n. 6.* Nec uterque qui eandem possessionis speciem probavit, erit manutenendus, sed is, qui melius probavit, Menoch. *d. l. 718.* si autem probationes ex utraque parte aequales, digniores praeferuntur, si nec hic disparitas, antiquior possessio obtinebit, per *c. licet causam* 9. X. *de probat.* Menoch. *d. l. n. 725.* licet junior habeat titulum, exceptis beneficialibus, aut si in praesenti, qui antiquiorem possessionem habuit, non possidet Menoch. *d. l. n. 730. & seqq.* si vero utrinque de aequali tempore probata possessio, & tunc titulum qui probat, manutenebitur, per *d. c. licet causam.* nisi ambo allegent titulum, tunc enim antiquiorem habens obtinebit. Menoch. *d. l. n. 733. & seqq.* Meischner. *tom. 3. decis. 3. Klock. conf. 181. n. 180.*

Et seq. v. 2. Mascard. concl. 1209. Qv. an & prado in possessione sua sit manutenendus? affirm. per c. in literis de restit. spoliat. Alex. cons. 6. lib. 3. spoliatus enim de facto non potest propria autoritate possessionem arripere contra spoliantem, neque molestari potest antequam constat quis sit prado per suam confessionem aliamque probationem. l. 7. C. ad leg. Jul. de vi publ. vel priv. c. in literis 5. de restit. spol. Anton. Gabriel. concl. 1. in tit. de restit. spol. n. 4. seq. Vergin. de Boccac. à Cing. de interd. uti possid. c. 2. n. 87. p. m. 33. Salyc. ad d. l. 7. Tusch. concl. 441. lit. E. ideoque pro obtinenda ac defendenda sua possessione habet interdictum unde vi. Differentiam quidem fuisse inter interdictum de vi simplici & de vi armata, Cujacius & alii colligunt ex Cicerone in orat. pro Coecinn. it. ex l. 1. §. 30. l. 3. §. 9. l. 14. ff. de vi & vi armat. ita scil. ut eum, qui à me vi, aut clam, aut precario possidet, impune rursus vi sine armis dejicere possim, nec tenear interdicto unde vi: Vi vero armata si istum dejiciam, tenear nihilominus interdicto de vi armata, nisi in continenti iterum dejecero d. l. 30. §. 9. Verum quoniam hæc differentia in leges à Justiniano compositas non relata, inde ex §. 6. l. de interd. colligendum omnino videtur compilatores legum & Justinianum istam non observatam velle, sed juxta eorum mentem utrumque interdictum etiam contra dominum sive simplici vi, sive vi armata alterum, qui ab ipso vi, clam aut precario ex intervallo dejicientem competere, & prædonem quoque spoliatum ante omnia esse restituendum. l. 7. C. ad L. Jul. de vi publ. d. l. 13. de restit. spoliat. c. f. de ordin. cognit. l. 7. C. de vi & vi arm. Obrecht. tract. de necessar. def. c. 3. n. 17. æquitas tamen videtur dictare limitationem in manifesto prædone, quod is à domino s. eo,

de

de cuius jure confestim & liquido constat, etiam ex intervallo dejectus non sit restituendus, *arg. c. cum delictis de caus. poss. & propr. c. fin. de restit. spol. vid. Menoch. rem. recuper. 1 n. 113. Zoesl. tit. de vi & vi arm. n. 17. & seq. vid. laetius Dn. Struv. de vind. priv. p. m. 59. 60. Esse autem aliquem in possessione sua defendendum vel ex hoc colligitur, quia possessor quicumque potest petere suam sibi confirmari possessionem. l. 3. §. 13. ff. de carbon. edict. l. 1. C. eod. Menoch. rem. adip. poss. qv. 44. n. 348. Brunnem. ad. d. l. 3. §. 13. Salycet. ad cit. l. 1. C. de carbon. edict. qua occasione dicunt, dari quantum possessorium confirmandæ scil. possessionis, per quod Prætor defendit possessorem perturbatum in sua possessione, neque superfluum esse putant, quia institutus, qui reperitur in possessione beneficii, possit petere de novo ut instituat, & semel legitimatus possit de novo in pleniori forma legitimari, & qui obtinuit sententiam, quæ transivit in judicatum, tamen confirmationem obtinere posse affirmant. Vid. Tusch. cit. loc. concl. 441. n. 13.*

(b) *Arg. l. 1. §. 27. l. 3. §. 9. ff. de vi & vi armat.* Si enim possessor vi dejectus & spoliatus omnino & ante omnia sit restituendus in pristinam suam possessionem solvendo interesse & damna *l. si quis ad L. Jul. de vi publ. secundum ea, quæ tradit Schneidevv. ad s. recuper. J. de interd. c.* multo magis illi, qui hæc talia intendit, resistere potest, melius quippe est ab initio occurrere, quam vulnerata causa remedium querere. Quemadmodum enim nemini permissum, propria autoritate alterum suam in possessione turbare, remque suam propriam alteri eripere, & sic autoritate propria sibi jus dicere ac statuere, sed auxilio judicis implorato id facere debet, nec etiam in judicio

judicio possessione sua possessor privandus absque sententia declaratoria, de quibus passim Dd. *ad l. f. C. de Edict. D. Adr. tollend.* Farin. *de homicid. qu. 125. n. 174.* Scacc. *de Judic. 2. cap. sub n. 183.* Ita è contrario ipsi possessori omni jure est licitum, molestantem propria autoritate repellere, ut notant Dd. *in l. 44. l. 6. §. qui ad mundanas ff. de acqu. vel amitt. possess.* seque in possessione conservare *l. 6. C. unde vi.* Caval. *dec. 475. n. 2.* & ad opus de facto etiam de facto se opponere, Monac. *Decis. Lucens. 11.* idque faciens vim facere non dicitur, sed vim repellere Viv. *decis. 226. n. 10. lib. 2.* Benit. *decis. 73. n. 12.* nec inhibitionem attendere. Vid. late Post. *de possess. & manut. obs. 1. n. 67. & passim.* Imo si inveniat alium, qui jam occupavit fundum vel prædium, causante possessione licitum erit domino ingredi fundum etiam per violentiam, ut *ex l. 6. ff. de acqu. vel amitt. possess.* post Guid. Pap. deducit Carpz. *1. Resp. Elect. n. 9.* Accedit, quod turbans aliquem in quasi possessione servitutis aut alterius juris, cavere debeat, se impoterum non impediturum, donec lis per sententiam finiat *l. 7. de acqu. quot. & astiv. Menoch. de pres. 69. n. 29.* Clud. *rer. quot. c. 1. n. 122.* Porro adeo contra vim injustam licita est rerum defensio, ut etiam judici legitime procedenti, ejusque officialibus juste resistatur *l. 5. C. de jure fisci l. 5. C. de excusat. l. ult. vers. sed & si fecerit. C. de disc.* Vid. Dec. *in l. 3. de J. & J. n. 24. & seqq. Ant. Faber. in C. l. 3. t. 18. def. 1. Christin. vol. 5. dec. 6. n. 2. & dec. 168. n. 12. 13. Dn. Struv. de vind. priv. p. m. 60. n. 4. Carpz. l. 1. resp. Elect. 1. resp. 2. n. 10. & latius Grak. de autor. priv. c. 5. n. 29. 30. 31. & seqq.* Imo sunt, qui defensionem quoque cum infautoris internecatione conjunctam defendere conantur *l. 1. C. unde vi Constit. Carol. art. 150. Strauch. Diff. ad ff. 6. §. 25.* quoniam defensio

fensio rerum cum corporis vitæque periculo est conjuncta, præsertim si inuasor defensori armis resistat nolens res ablatas restituere & relinquere Carpz. *in pr. Crim. p. 1. q. 32. n. 27. & seqq.* Eckolt. *ad ff. de acqu. vel amitt. possess. §. 15.* modo in continenti id fiat *l. 3. §. 9. ff. de vi & vi armata.* Ceterum facultas rem ab aliorum turbatione defendendi absolvitur Interdictis quibusdam, quorum alia retinendæ possessionis comparata sunt §. 4. *Interd. ut: interd. uti possidetis & utrobi.* Illud competit possessori rei immobilis (vel etiam incorporalis, quæ pro re soli habetur *l. 8. §. 5. si serv. vind. l. fin. uti possid.*) adversus quocunque modo turbantem. *l. 3. §. 2. & 3. eod. ad possessionem retinendam, defendendam & conservandam l. 1. §. 4. eod.* Hoc vis fieri rerum mobilium possessori à Prætoribus prohibetur, ac ab Interdicto uti possidetis solo objecto differt. Alia recuperandæ possessionis gratia datur Interdictum unde vi *l. 1. §. 24. de vi & vi armata.* Undique enim jura conclamant, violenter dejectum & spoliatum ante omnia esse restituendum. Etiam si ipse fuerit malæ fidei possessor *l. 1. §. 30. ff. unde vi c. ex literis. X. de restit. spol.* modo non sit prædo manifestus, qui contra dominum manifestum non restituitur *l. 18. de vi & vi armata.* Porro injuste de possessione dejectus restituendus est, licet ipse dominus dejecerit *l. 7. C. unde vi l. 1. §. 30. & 31. de vi & vi arm.* & integrum possessori est, dejicientem in continenti rursus dejicere *l. 3. §. 9. eod.* Et tantum de effectibus possessionis ac commodis generalibus; nunc ad specialia.

F

MEMBR.

MEMBR. II.

tradens

PRIVILEGIA POSSESIONIS AC COMMODA SPECIALIA.

§. I.

Possessio non solum Domini inducit presumptionem, verum etiam per eam fit *dominii translatio* (a) longaque possessio (b) suis requisitis munita (c) dominium acquirit possidenti per ulucapionem (d) atque *divisionem factam inducit*. (e)

(a) **N**on vera, sed mediante quadam juris fictione, puta per Constitutum. Sic si v. g. donans vel vendens dominus existens tradat vacuum possessionem ac retineat sibi usumfructum rerum donatarum vel venditarum, intelligitur illas tradidisse adeoque dominium transtulisse per *l. 28. C. de donat. l. 35. §. 5. C. eod. Salycet. add. ll. Gvid. Pap. dec. 356. n. 1.* Retentio enim hæc ususfructus perficit dominii traditionem & hoc casu donator donatario, non sibi possidet. Idem quoque perficitur constitutione precarii *l. 28. ff. de acqu. vel amitt. poss.* Ex solo enim constituto sine traditione acquiritur possessio, & qui possessionem habet, constituere potest, ut ipse alterius nomine possideat; huc quoque pertinent casus *l. 19. l. 21. d. 1.* Vid. Roland. à Valle 1. *Conf. 19. n. 25.*
Nec

Nec aliud peragitur conductione rei donatæ l. 77. ff. de rei vind. Brunnem. ad l. 28. ff. de acqu. vel amit. possess. Item, si rem à sedonatam quis retinet tanquam in causa pignoris vel depositi; Idem quoque perficitur instrumenti traditione l. 1. C. de donat. l. 49. ff. solut. matrim. l. 44. §. 4. ff. de leg. 1. Anton. Faber. in Cod. l. 2. t. 3. def. 6. n. 6. Carpz. p. 2. const. 33. def. 15. Plura vid. apud Gothofr. in not. ad l. 18. C. de donat.

(b) Nam sine possessione usucapio & præscriptio contingere nequit, quia usucapionis est fundamentum l. 3. l. 25. ff. de usucap. & usurp. l. 31. §. 1. eod. Harpr. in pr. h. t. n. 262. & hoc etiam in servitutum præscriptione locum habet. Carpz. lib. 1. Resp. 36. Unde vulgatum illud: Tantum præscriptum, quantum possessum. l. 1. §. 5. ibique Gloss. ff. de itin. actuque priv. Gilcken. de præscript. p. 3. c. 6. Gebhard. de usuc. c. 1. resol. §. 2. Magnif. Dn. Struv. exerc. 43. §. 11. exerc. 42. §. 16. Treutl. v. 2. d. 22. th. 2. lit. 2. lit. a. Duplex autem in legibus nostris constituitur possessio, una naturalis, altera civilis l. 10. C. de acqu. poss. Utraque est rei detentio, sed hæc animo & opinione domini, illa citra animum affectionemque domini. Cujac. lib. 9. obs. 33. Unde manifestum est naturalem possessionem ad usucapionem non sufficere, sed civilem requiri. Cum enim usucapio sit modus acquirendi dominium, hoc autem non acquiritur sine animo & voluntate acquirentis l. 55. ff. de O. & A. necessarium est, talem hic intelligi possessionem, qua animo & voluntate domini res detinentur pr. & §. 1. Inß. de usuc. Schneid. ad d. pr. n. 56. Vult. n. 27. Treutl. v. 2. d. 22. th. 5. lit. C. D. Ludvv. exercit. justin. VI. §. 4. lit. b.

(c) De quibus vulgati habentur versiculi:

Non usucapies nisi sint tibi talia quinque:

F 2

Justa

*Iusta fides, justus titulus, res non vitiosa,
Ut res tradatur, tempus quoque continuetur.*

Vid. Schneidev. ad *J. de usuc. & præscr. n. 13. seqq.* ubi quodlibet requisitum specialiter explicat.

(d) Tanquam modum acquirendi dominium civilem *l. 7. pr. ff. pro emtore. l. 3. ff. de usurp. & usucap. l. 25. ff. cod. c. sine possessione 3. de R. J. in 6to. Felin. c. 1. extra de prescript.* quilibet enim tunc præsumitur bona fide ac titulo justo possidere, nisi contrarium vel jure vel certis demonstratur argumentis *arg. l. f. C. de R. V. Mascard. de probat. v. 3. concl. 196. Eckolt. ad ff. de acqu. vel amitt. poss. §. 15. n. 2. præprimis si longa adsit possessio c. 1. de prescript. in 6. Matth. de Afflict. decis. Neap. 326. in f. Socin. Conf. 127. col. pen. in f. vol. 1. & nomine proprio Treul. disp. 21. th. 5. lit. A. Carpz. lib. 1. Resp. tit. 9. resp. 81. n. 6. & quoniam omne clandestinitatis vitium abesse putatur à possidente, per ea, quæ tradit Bart. in *l. creditores vers. qui incipit. C. de pign. possessor, qui diu beneficium possedit, præsumitur legitime institutus adeoque dominus esse, Clud. rer. quotid. n. 70. legis quippe autoritate possidet l. 11. ff. de acqu. vel amitt. poss.* Et longa possessio libertatis per annos 40. inducit liberationem obligationis. Tusch. *concl. 427. n. 23. 24. lit. P.* Cum itaque præsupposita hac præsumptione lex civilis mediante usucapione dominium transferat, hinc quæstio à Dd. movetur, *quale hic dominium intelligatur, num directum, an utile?* Sententiam statuentium, usucapione & rerum mobilium & immobilium directum acquiri dominium, verior videtur, tum quia *usucapio à Modestino definitur, quod sit acquisitio sive adjectio domini, quod de directo proprie accipiendum est per l. 1. §. 1. si ager vectig. pet.* tum quia Diocletianus & Maxim. Imp. pariter scribunt:*

bunt: *Traditionibus & usucapionibus dominiarum acquiris*
 i. e. sicuti traditionibus directum acquiritur dominium, ita
 etiam usucapionibus; tum quia qui patitur rem suam possi-
 deri & præscribi, censetur illam alienare *l. 28. de V. S.* Alie-
 natio autem est actus per quem dominium transfertur *l. 1.*
C. de fund. dotal. & qui alienat, in domini translationem
 consentire præsumitur *arg. l. 165. ff. de R. J.*

(c) In dubio ex possessione diu divisim observata
 præsumitur facta divisio *Gloss. in l. pen. C. com. divid. Me-
 noch. libr. 6. præf. 69. n. 22.* Sic quando longo tempore
 fratres vel socii separatim habitaverunt, nempe 10. annis in-
 ter præsentis, & 20. inter absentes, & quilibet solus pos-
 sidet partem suam, subeundo onera pro ea parte tantum
 & emolumentum ex ea percipiendo, præsumitur divisio
 inter eos legitime facta. *Mench. libr. 3. præf. 60. n. 3.*

§. II.

Pro opulento possidentis privilegio fortiter pu-
 gnat *fructus percipiendi facultas* (a) *eosque ipsos*
suos faciendi. (b)

(a) **L**. 3. §. 5. *junct.* *Gloss. verb. non multum ff. de acqu. l.*
amitt. poss. §. 35. J. de R. D. Cyn. in l. 22. C. d. R. V.
 Non enim possessor privandus fructuum percepti-
 one, nisi prius amoveatur à possessione, cujus causa perci-
 pere fructus debet. *Tusch. concl. 427. n. 65. lit. P.* Facultatem
 hanc fructus percipiendi unde possessor habeat, ex ipsis
 thes. præcedentibus est colligere, scilicet ex præsumptione
 Domini; parile enim jus bona fides possidenti, quod
 veritas domino præstat *l. 136. ff. d. R. J. l. 25. §. 1. ff. de usur.*
& fruct. Et bona fide possidere & dominum esse simili-
 tudinem

tudinem inter se habent *l. 48. de A. R. D.* Quare talis possessor in reliquis, in re v. g. ædificando, destruendo, se gere re potest ut dominus. Conf. Gratian. *Disc. Forens. c. 31. n. 54. lib. 2.* Farinac. *de homicid. quest. 125. n. 176.* Scacc. *de Judic. 2. cap. 2. subn. 183.*

(b) Et in hisce verbis consistit bonæ & malæ fidei possessoris differentia. Hic enim fructus acquirendo suos non facit *l. 22. C. de R. V. l. 25. ff. de usur.* sed restituere tenetur, non perceptos tantum, sive illos honeste perceperit, sive non *l. 1. inf. C. l. 25. §. 1. ff. de hered. petit. puta, ex lupanari l. 27. §. 1. ff. eod. vel injuria judicis l. 46. §. 2. ff. de procurat.* Vel stultitia emtoris, cui res majori vel immo dico fortasse pretio vendidit. Hanedæf. *exerc. imperial. 8. qu. 24.* sed & quos percipere honeste potuisset, tam civiles *l. 33. ff. de R. V. quam naturales l. 22. C. eod. l. 25. §. 4. ff. de hered. petit. l. 17. C. de R. V. l. 10. §. 2. que in fraud. cred. l. 2. C. de fruct. & lit. expens. §. 2. & 3. I. de offic. Judic. Heig. ad § 35. I. de R. D. n. 94. Copus tract. de fructib. lib. 2. tit. 4. cap. 2. Carpz. p. 3. c. 32. d. 30. & lib. 1. Resp. 39. n. 1. & seqq. Wesenb. in parat. ff. de R. V. n. 7. ibique Hahn. in not. Vid. Philipp. Uf. Pract. lib. 2. Ecl. 15. n. 1. Salycet. ad l. 5. C. de R. V. Consumptione vero fructus non quidem irrevocabiliter eundem acquirere exinde patet, quod consumti ab eo repetantur per conditionem *l. 3. C. de cond. ex leg. l. 4. C. de crim. expil. hered. l. 4. §. 2. in f. ff. fin. regum.* quæ utique dominium in malæ fidei possessore præsupponit, cum conditio regulariter datur non domino adversus dominum *§. 15. I. de act. junct. l. 75. ff. de V. O.* Possessor autem bonæ fidei ramdiu fructus sibi acquirit, quandiu in bona fide est *l. 22. C. de R. V. l. 48. §. 1. ff. de A. R. D. l. 23. §. 1. l. 40. ff. eod.* Vid. Hunn. lib. 2. tract. 1. qu. 24.*

Franzk.

Franzk. *ad ff. de R. V. n. 77. & seqq.* Eckolt. *ad ff. de A. R. D. §. 30.* Sive naturales sint, sive industriales, sive civiles, nihil refert, sed omnes percipiendi i. e. à solo separando ex aliena re suos interim facit, §. 35. *I. de R. D. l. 25. §. 1. de usur. & fruct. l. 48. in pr. de A. R. D. Carpz. p. 7. c. 32. d. 28. & dec. 86. n. 11. A. Pift. p. 4. qu. 26. Donell. lib. 4. cap. 35. Pinell. ad l. 2. C. de rescind. vend. p. 2. c. 4. n. 54. & seqq.* Anton. Fab. *lib. 4. conject. cap. 14. Harpr. ad §. 35. I. de R. D. n. 35. & seqq.* ibique passim Doctores. Imo etiam fructus percipiuntur ex re, quæ usucapi non potest, utre pupillari & vi possessa, per *sit. l. 48. pr. ff. de A. R. D.* Unde colligitur, rem pupilli usucapi non posse, fructus tamen bona fide ex ea re acquiri. Vid. *Don. l. 5. c. 23. lit. A. & B. Bacchov. vol. 2. Disp. 22. th. 2. lit. G. Colleg. Argent. ad l. 47. tit. 3. Disp. 9. n. 10. Brunnem. ad d. l. 48. ff. de A. R. D.* Nihil sane æquius est, quam eum, qui rem bona fide curavit & coluit, & curando non servavit solum, sed etiam meliorem reddidit, fructus, qui inde percipiuntur, ferre culturæ & fidei suæ mercedem *l. 10. ff. de R. J. d. §. 35. I. de R. D. Ungebauer exercit. Justin. V. n. 12.* Quamdiu autem b. f. possessor, si dominus supervenit, fructus plene dominio suo subiciat, inter Doctores controvertitur. Hæc doctio *in exerc. imper. 8. qu. 23.* præ ceteris hæc arridet distinctio: *Vel possessor justam contradicendi causam habet, vel non.* Illo casu donec res plene fuerit evicta *l. 25. §. 4. ff. de usur.* Hoc vero casu, (quia causa non est dubia, sed liquidum jus actionis) donec id intellexerit, vel per denunciationem actoris, vel per litis contestationem *l. 25. §. 7. ff. de hered. petit. l. 48. §. 1. ff. de acqu. rer. dom.* Sed quæritur, an bonæ fidei possessor fructus in tantum sibi acquirat, ut ad eos domino rem vindicanti restituendos non

non teneatur? Distingvunt Doctores inter *fructus naturales & industriales*, & ratione illorum inter *pendentes, perceptos & consumptos*. De *pendentibus* nullum residet dubium; Nam

Fructus pendentes fundi pars esse videntur,
l. 44. ff. de R. V. l. 12. §. 5. l. 27. ff. de usufr. & computantur inter immobilia, prout post Callianæum super consuet. Burgund. in glo. tous meubles, n. 20. car. 135. loquitur Vergin. de Boccat. à Cing. c. 18. n. 15. p. m. 120. Sed quantum ad alienationem & separationem non sunt immobiles Tiraquell. de retract. §. 1. glo. 7. n. 53. part. 1. ideoque eos nullus acquirit, multo minus suos quisquam facit, sed cum ipsa re, cujus pars esse dicuntur, sunt restituendi. Naturales perceptos & adhuc extantes facit quidem suos, sed revocabiliter, adeoque restituendi sunt l. 45. ff. de usur. & fruct. At fructus consumptos bonæ fidei possessor omnes lucratur l. 4. §. 2. ff. fin. regund. l. 40. in f. ff. de A. R. D. §. 2. J. de offic. judic. Dominus enim sibi debet imputare, quod non petierit fructus separatos & perceptos l. 203. ff. de R. J. Jura quippe vigilantibus subveniunt l. 24. in f. que in fraud. cred. non vero negligentibus l. 16. ex quib. caus. major. Et certe perquam iniquum esset, bonæ fidei possessor si fructus, quos consumpsit, teneretur restituere, cum ratione hac bona fides, quæ ei prodesse debere, noceret potius, neque ulla esset discrepantia inter bonæ & malæ fidei possessorem, nisi quod hic tam ad præceptorum ac consumptorum, quam ad percipiendorum, ille autem tantum ad perceptorum restitutionem sit obligatus. Hæc de fructibus naturalibus. Fructus vero industriales s. artificiales, quos cultura & cura §. 35. I. de R. D. diligentia & opera l. 48. ff. de A. R. D. factoque suo percipit l. 45. ff. de usufr. bonæ

bonæ fidei possessor facit perfecte & irrevocabiliter suos sola separatione & perceptione, quemadmodum tradit. Donell. *l. 4. Com. Jur. Civ. c. 26. § in Tr. de fructib. c. 4. l. 48. ff. de A. R. D.* Dicitur namque expresse in *de §. 35. I. de R. D.* naturali jure placere, ut bonæ fidei possessor pro cultura & cura accipiat fructus. Sicut enim naturales fructus perceptos & adhuc extantes, circa quos nulla adhibita diligentia & cultura, tantum restituere tenetur, ita è contrario illos, qui singularem desiderarunt culturam curamque summam restituere haut erit obligatus. Diversa enim juxta se posita magis elucescunt Coth. 4. *Respons. 3.* & cognito uno contrariorum cognoscitur & aliud, *pr. I. d. tutel. §. 3. I. de Soc. l. 8. §. 1. ff. de in jus vocand.* atque propositum quod operatur in proposito, id operatur oppositum in opposito *l. 8. in pr. ibique Paulus de Castr. n. 3. de Legat. 1.* Sed, *annon in tantum, in quantum locupletior bonæ fidei possessor est factus, teneatur, quaritur? Sive locupletior factus sit, sive non, attamen restituere non teneretur.* Frantz. *Tit. de R. V. n. 63.* Dicitur enim bonæ fidei possessor fructus non tantum suos facere, sed etiam lucrari *l. 4. §. 2. ff. fin. regund. l. 40. in fin. ff. de A. R. D.* quæ verba sane cum effectu sunt accipienda, juxta *l. 5. §. 2. ff. ne quis eum, qui in jus voc. l. 1. §. 2. ff. quod quisque juris in alterum.* Dn. Eckolt. *ad ff. de A. R. D. n. 29.* & locum habere tam in fructibus naturalibus, *consumtis*, quam industrialibus dicit Hanedœf. *exerc. imper. 8. qu. 23. per l. 48. ff. de acqu. rer. dom. §. 35. J. de R. D.* Cui accedit *inquit* Eckolt. *d. l. quod fructuum consumtorum nulla habeatur ratio §. 2. vers. si vero I. de off. jud. nec de illis ulla competat actio §. 35. I. de R. D.* & quoniam textus sunt generales, generaliter quoque pronuncient fructus lucra-

G

ri bonæ

ri bonæ fidei possessorem, quos consumit *d. §. 35. §. 2. I. de off. jud. l. 4. §. 2. fin. regund.* adeoque nec distinguendum, an locupletior illis factus nec ne, Franzk. *tit. de R. V. n. 63. Eckolt. tit. de A. R. D. §. 29.* Neque enim rei vindicatio competit, cum ea verus dominus solum id, quod ipsum extat, à b. f. possessore petere possit *dd. text. l. 1. §. tot. t. ff. de R. V.* neque alia actio, qua lucrum illud ex fructibus rei singularis perceptum exigatur, ulla conceditur lege: ac merito ei, qui iusto acquirendi dominium modo fructus suos facit, permittitur & istos consumere, & quantum inde factum retinere Dn. Struv. *in S. I. C. ex II. tb. 23.* Contraria sententia Dn. Philipp. *in Us. Pract. lib. 2. Eccl. 15. n. 5. seqq.* communior ac multis æquivo videtur, usque receptum est, quod b. f. poss. non lucretur fructus consumptos, sed teneatur, quantum ex iis superest, seu quantum exinde locupletior est factus, restituere, vel cum impensis compensare. Vid. Dn. Struv. *cit. l. §. 35. Philip. eod. cit. l. Carpz. p. 3. C. 32. D. 28. H. Piff. l. 4. qu. 25. §. 26. n. 1. 9.* Ceterum hæc nostra assertio limitationem admittit in iudicio universali in hereditatis petitione, in qua bonæ fidei possessor in quantum factus est locupletior de consumptis tenetur *l. 25. §. II. ff. l. I. §. I. C. de hered. petit. Eckolt. ad ff. de A. R. D. §. 29.* hereditas enim nomen juris est *l. 50. pr. de hered. petit. & universitatem denotat l. 3. pr. ff. de honor. possess.* quæ incrementum ac decrementum, secus ac res singularis, recipit, Hanedæf. *exerc. imper. 8. qu. 22.* & in universalibus iudiciis pretium succedit in locum rei *l. 22. l. 20. §. 6. 17. l. 29 ff. de hered. petit. l. 18. in f. ff. quod met. caus.* sed non contra res in locum rei *l. 25. ff. de hered. petit.* imo venit etiam quicquid occasione rei hereditariæ est nactus *l. 25. ff. de hered. petit.* Vid. Brunnem. *ad l. 22. §. 2. l. 23. l. 25. ff. de hered. pet.*

§. III.

§. III.

Posidens & in hoc beatus esse dicitur, quod gaudeat privilegio immunitatis ab onere satisfaciendi.

L. 15. ff. qui satisfaci. cog. Gail. 2. obs. 10. n. 6. Treutl. disp. 21. tb. 5. Mindan. de caus. & mat. poss. c. 9. n. 17. Carpz. l. 1. t. 1. Resp. l. n. 19. & l. 2. t. 7. R. 78. n. 6. De Jure Civili actor duplicem præstare tenetur cautionem; primo, se litem contestaturum intra duos menses, nisi id fecerit, duplum præstaturum, si forsan reus damni quid inde perceperit Nov. 96. c. 1. Secundo, se usque ad finem litis permanfurum, suasque producturum intentiones; Ac si forsan convictus fuerit, injuste se litem movisse, expensarum nomine decimam partem ejus quantitatis, quæ libello continetur, pulsato restitutum de Nov. 96. c. 1. & Nov. 112. c. 2. Auth. Libellum C. de litis contestat. Auth. Generaliter C. de Episc. & Clerc. ibique Joh. Brunnem. Speculat. l. 2. part. 1. tit. de satisfaci. §. actor igitur 1. in pr. & num. 1. Joh. Harppr. ad J. de satisfaci. §. 2. num. 43. Utraque autem ab usu fori recessit, attestante Joh. Zang. de Except. p. 2. c. 21. n. 7. Matth. Coler. part. 1. Dec. 105. n. 2. Speculat. d. l. n. 2. Mynsing. ad §. 3. J. de satisfaci. Roland. à Valle Vol. 1. Consil. 71. n. 19. Brunnem. ad d. Auth. Generaliter. Optima sane ratione: Cum egeni alias nunquam suum possent consequi, cautione destituti, Gothofred. in not. ad d. Auth. Generaliter. H. Treutler. Vol. 1. disp. 5. tb. 3. lit. G. Successit autem in foro Saxon. in locum ejus alia satisfaciatio, quæ est pro reconventionem & expensis, qua actor caret de refundendis expensis ac damnis litis in eventum

succumbentia, & de stando ac respondendo in eodem ju-
 dicio in causa reconventionis. **Landr.** lib. 2. art. 9. *Constit.*
Elect. 6. pr. part. 1. *Ordin. process. judic. Elect. Saxon. tit. 13.*
in pr. Zanger. *de Except. d. l. n. 13.* Chil. König. *in process.*
cap. 46. num. 2. Christoph. Zobel. *part. 1. Differ. 10. n. 1.*
 Matth. Coler. *de proc. exec. p. 4. c. 5. n. 20.* Carpz. *Decis. 226.*
num. 3. lib. 2. Resp. 77. n. 3. & R. 78. n. 3. nec non in Process.
tit. 9. art. 5. n. 49. & seqq. Philipp. *in Usu Pract. lib. 4. Ecl.*
66. & in Nov. Ordin. Proc. jud. Sax. tit. 13. Nihilominus tam-
 en ab hac satisfactione immunes sunt rerum immobili-
 um possessores l. 15. pr. ff. *qui satisd. cog.* Hahn. *ad Wesenb.*
n. 11. vers. nec opus est. qui satisd. cog. Gail. 2. *Obs. 10. n. 6.*
Fürstl. Braunsch. Hofgerichts-Ordnung tit. 35. §.
Wenn aber &c. tam in loco judicii, quam ejusdem pro-
 vincia, seu territorii sitarum. *Wesenb. in parat. n. 11. ff.*
d. l. Brunnem. ad d. l. 15. ff. qui satisd. cog. n. 1. item ad l. 7.
§. 1. eod. Nec aliud vult Elect. Saxon. *in Constit. V.* hisce
 verbis expressis: **Der / so unter uns Güter hat / und**
gnugsam in unsern Landen besessen / soll den Vor-
stand vor die expensen und Wiederklage zu bestellen
nicht schuldig seyn / ob er gleich unter dem Ge-
richte / dafür er beklaget / nicht besesshaftig. *Vid. Or-*
din. Process. tit. 13. Coler. 1. Dec. 105. n. 6. id quod nec alie-
num à jure Civili, si perpendamus l. 7. §. 1. ff. qui satisd. cog.
Vid. Brunnem. ad d. l. 7. Pinguius quoque Sactio Ele-
 ctoralis Saxon. actori in eo favor, quod sola bonorum im-
 mobilium possessio absque eorundem oppignoratione
 operetur liberationem à gravamine cautionis, *dict. Const.*
Elect. V. Dn. Struv. S. J. C. Ex. 5. th. 25. Wesenb. in sup-
plem. ad Job. Schneidvv. F. de satisd. n. 11. Brunnem. ad l.
15. §. 5. ff. qui satisd. cog. nec consensum judicis, sub quo
 sita,

lita, requirere & insinuare in loco iudicii, ubi litigatur, tenetur. Hahn. *ad Wesenb. qui satisd. cog.* nec cautionem ulterius præstare Hahn. *d. l. ad verb. juratoriam etiam cautionem.* modo sint ejusmodi possessores, qui rem ex perpetua, non momentanea causa tenent, utpote dominus, sive ex asse sive pro parte possideat rem soli, sive in civitate sive in agro; licet etiam nudam proprietatem habeat *d. l. 15. §. 1.* Hahn. *ad Wesenb. d. l. Emphyteuta d. l. 15. §. 1.* Hahn. *d. l. Carpz. p. 1. Const. 5. Def. 10. it. Process. tit. 9. art. 5. §. 9. n. 4.* Superficiarius. Hahn. *d. l. Vasallus Hahn. d. l. Carpz. d. l. Def. 20. it. Process. d. l. Zang. de Exc. p. 2. c. 21. n. 27. seqq.* qui precario concessit. Hahn. *d. l. Maritus & uxor ob fundum in dotem datum d. l. 15. §. 3.* Hahn. *d. l. marito enim dotis nomine possidente videtur etiam ipsa uxor possidere l. ult. pr. C. qui pot. in pign. l. 30. C. de jure dot. Tutores pupillorum ratione, quia dominorum vice funguntur l. 15. §. 5. ff. qui satisd. cog. Schnobel. *disp. 15. tb. 14.* Is etiam possessor bonorum, qui super bonis cum alio litigat *d. l. 15. §. 6.* Carpz. *d. l. def. 15. It. Process. d. tit. 9. art. 5. §. 9. not. 3.* etiamsi condemnatus sit & à sententia hac appellaverit: non enim interim est privandus possessionis commodo *d. l. 15. §. 6. §. 4. I. de interd. nisi de ipso fundo sit controversia cum reo & ob fructus etiam conveniatur.* Porro ab onere satisfactionis immunis est qui actionem realem habet *arg. l. 15. ff. d. R. J. l. 143. de V. S.* Hahn. *d. l. Possessor annuorum reddituum Carpz. p. 1. Const. 5. Def. 16. It. Process. tit. 9. art. 5. §. 7. Gail. 2. Obs. 10. n. 6.* Köppen. *Dec. 24. n. 4. Mynf. c. 3. Obs. 6. num. 3.* Dn. Struv. *S. J. C. Exerc. 5. tb. 25. Brunnem. ad d. l. 15. n. 3.* quia ejusmodi redditus nondum cessi inter immobilia recensentur *l. 14. C. de SS. Eccles. l. 6. §. 1. C. de secund. nupt. Nov. 7. pr.**

§. vult enim. Nov. 120. c. 1. Carpz. d. l. Gail. d. l. Mynsing.
1. Obs. 96. Et qui res mobiles, quæ non facile amoveri
queunt, possident, ut merces in tabernis, Hahn. d. l. Go-
thofred. in not. ad d. l. 15. princ. modo ea taberna non sit
vilior. Brunnem. ad d. l. 15. n. 4. Creditor pecuniæ heredi-
tariæ, cujus dies nondum venit, der unbetagte Erb-
Gelder zu fordern hat. Carpz. d. l. Def. 18. Proc. d. tit. 9.
art. 5, §. 7. not. 3. secus si dies ceslit. Carpz. d. l. Proc. §. 7.
not. 4. hereditaria namque pecunia, cujus dies nondum
venit, refertur inter immobilia, videtur enim jus in re re-
servatum fuisse. Carpz. p. 3. C. 21. D. 1. Non autem libe-
rat à satisfatione simultanea investitura Carpz. p. 1. c. 5. D.
12. L. 2. Resp. 78. n. 14. De eo, qui mobilia pretiosa possidet,
quæritur, anis cavere cogatur? Et licet dict. Const. Elect.
5. part. 1. loquatur qui bona immobilia possidet, daß
Kläger in der Chur-Fürsten zu Sachsen Landen Gü-
ter habe und seßhafft sey; attamen, cum hæc duo, pos-
sidere immobilia & possidere mobilia pretiosa, æqualia
judicentur l. 22. C. de administr. tut. hæc possessio relevat
à satisfando. Hahn. d. l. Carpz. p. 1. C. 5. D. 19. Proc. tit. 9.
art. 5. §. 8. Modo possidens non sit suspectus de dilapida-
tione & fuga. Chilian. König in Process. Judic. cap. 46. n.
4. Sed quid, si possessio immobilium vix sufficere videat-
ur? Juratoriam cautionem esse adjungendam putat Mev.
p. 2. Dec. 257. Brunnem. ad d. l. 15. ff. qui satisd. cog. An au-
tem rerum immobilium specialis necessaria sit oppigno-
ratio, controversitur? Resp. Neg. per §. 2. in f. I. de satis-
dat. l. 15. pr. ff. qui satisd. cog. Multo minus præstanda erit
juratoria cautio. arg. d. l. 15. l. 1. §. 5. de præ. slip. Bach. D.
5. th. 2. lit. C. in f. Dn. Struv. S. 7. C. ex. V. th. 25. Eckolt.
ad ff. tit. qui satisd. cog. §. 14. in not. Possunt namque res
immo-

immobiles post cautionem alienari *l. 15. §. f. d. t. & maritus intuitu fundi dotalis, quem tamen obligare nequit, pr. I. quib. alien. lic. à satisfactione liber est l. 15. §. 3. ff. qui satisd. cog. Franzk. Com. ad ff. d. t. n. 41.*

§. IV.

Adversus possidentem ex lege diffamari ad turbandam ejus possessionem nemo experiri potest.

Nimirum *l. 5. Cod. de ingenuis manumiss.* remedio hujus L. experiri volens adversus possessorem non auditur, ne scilicet beneficium possessionis, quod possidentem ab onere agendi & probandi eximit, per indirectum ipsi auferatur; Natura quippe legis hujus diffamari est, ut diffamantem agere compellat. Angel. *in rubr. I. de exc. Hartm. Pistor. Obs. 94. n. II.* Immo quoniam per ejusmodi provocationem magna ex parte turbatur possessio, expetit potius agentem ex L. diffamari interdicto uti possidetis repellere *l. 1. ff. uti possid.* Nec minima exinde deprehenderetur absurditas, si ex L. diffamari petitiorium f. rei vindicatio obtruderetur ei, qui possidet, quippe quæ non competit habenti possessionem, sed contra possidentem datur, ut habetur in *l. un. C. de alien. jud. mut. caus. fact. §. omnium I. de act. l. 17. ff. de pignor. l. 24. §. 1. ff. de judiciis.* Ast contra possessor, qui alias remedio interdicti uti possidetis experitur, agere potest ex L. diffamari adversus diffamatorem; Immo nec interdictum possessorium ipsi subvenit in casu diffamationis verbalis, quia hoc interdictum violentiam turbativam requirit *l. 1. pr. in verb. vim fieri veto. ff. uti possid.* Vergin. de Boccat. à Cingulo de interd. uti possid. c. II. n. 2. p. m. 69. ideoque Plo-

rus

tus in l. 9. C. unde vi n. 102. ponit praxin removendi has molestias verbales vid. Menoch. de retin. rem. 3. n. 293. & seq. Nisi forte diffamatio liberæ possessioni obicem ponat, hoc casu, quoniam turbata videtur possessio, adversus diffamantem interdictum quoque uti possidetis possidentem adjuvat, de quo vid. Schneidvv. ad S. retinenda Inst. de Interd. n. 21. Carpz. p. 2. const. 8. d. 13.

§. V.

Posidens cum duobus super eadem re controversiam moventibus litem suscipere non tenetur.

CErtissimi alias est juris, quod si duo eandem rem ab eodem petant possessore, ambo audiantur, ita, ut si adhibito processu ordinario aliquis eorum victoriam deportet, victori res petita restituenda, ea tamen addita conditione, ut hic victum indemnem servet, si forte à secundo quoque ob eandem rem conveniatur, l. 57. ff. de hered. petit. Unius enim petitio non impedit alterius executionem; at possessori ut de indemnitate caveatur necesse est. Buf. ad d. l. 57. Donell. lib. 20. c. 7. lit. L. & lib. 29. c. 14. lit. A. Brunnem. ad eand. l. 57. Verum enim vero aliud de Jure Saxonico observari tradit Carpz. part. 2. const. 8. def. 1. ibi namque duobus super eadem re controversiam alicui moventibus posidens cum altero eorum litem suscipere haur obligatur, sed aut rem petitam apud se retinet, aut in judicio exhibet, donec alter litigantium triumphum agat, & tunc huic res attribuenda. Vid. Eckolt. ad ff. de acqu. vel amitt. poss. Et hanc ipsam thesin

thesin confirmat *Land: R. l. 3. art. 15. in princ.* ibique hæc habentur verba: *Ob zwene Manne ein Guth ansprechen/ jener der es unter Ihnen hat/ der soll es ihr keinen geben/ sie vereinigen sich denn vor durch Freundschaft mit einander/ oder Ihr einer weise den andern ab für Gerichte mit Recht.* Et paulo post: *Ist ein Guth angesprochen von zweien Mannen und heischet es der Richter zu sich uf Recht/ man soll es Ihm ausantworten/ und der Richter soll es unter Ihnen behalten/ biß sich diese darum entscheiden mit Recht/ und einer soll davon ledig seyn/ der es dem Richter ausantwortet.* Vid. quoque *art. 41. l. 3. Land: R. Matth. Coler. part. 1. decis. 112. n. 2. & 3. Carpz. p. 2. consl. 8. def. 1.* Liqueat hinc quid statuendum in casu sequenti: *Mevius possidet Sempronii gallinam mala fide, quæ ovum parit in horreo Titii vicini. Hic existimans à quadam suarum gallinarum genitum esse, istud Cajo vendit, qui pariter Quinti gallinam ex causa furti possidet, cui istud ovum cum aliis ex propria gallina genitis supponit. Ast hæc cum forte per 15. dies incubisset, moritur, ideoque ne ova jamjam pullescentia damnum sentiant aut profus pereant, alii gallinæ, quæ Sexti est, ab illo tamen bona fide possidetur, & nunc aliis etiam ovis incubat, ea supponit. Hæc Sexti gallina fidelissime incubat, donec pullescent ova simulque id ipsum, quod Sempronii gallina prius genuit. Pullus hic perfecta impetrata ætate etiam incubare appetens in Lucii vicini stabulum casu pervenit, & ovis, quæ Cræsi & Seji vicinorum gallinæ in ipsius Lucii stabulo genuere, & forte fortuna ille pullus olim vidit, incubat, Lucio, Cræso & Sejo neque de ovis neque de incubatione quicquam scientibus. Expullescent*

H

ova

ova, pullosque gallina mater in ædes *Caji* reverſa ſecum ducit. *Cajus* ignorans unde hæc regreſſa, ei pullisque ſuis indies alimoniam porrigit: Poſt hiſce omnibus hæc de re certioribus factis quæritur *quid juris ſit?* durante altercatione, *beati poſſidentes*. Vid. Magn. Dn. Krauſe *in diſp. ſua inaug. jurid.* §. 1.

§. VI.

Poſſeſſori pignoris etiam extraneo competit *jus offerendi creditori hypothecaria agenti.*

Jus offerendi non modo creditoribus hypothecariis tam poſterioribus, quam prioribus competit, ſed & iis, qui hypothecarii non ſunt, rem tamen alteri hypothecatam poſſident. Enimvero cuihbet poſſeſſori, ſi urgeat eum creditor, avocaturus rem hypothecatam, jus offerendi competit, prout conſtat ex famoſa lege 12. §. 1. ff. *quib. mod. pign. vel hypoth. ſolv.* l. 19. ff. *qui potior. in pign.* Salycet. *ad d.* l. 19. Trentacinqv. l. 3. *variar. reſol.* 30. n. 9. Card. Tuſch. *tom.* 5. *lit.* O. *concl.* 77. n. 17. 18. *ſ. ſeqq.* Mantica *de tacit. ſ. ambig. convent.* libr. 11. t. 28. n. 32. Schneidvv. *ad* §. 7. I. n. 8. *de action.* Cruſius *de jur. offer. c.* 9. Brunnem. *ad* l. 12. §. 1. *quib. mod. pign. vel hypoth. ſolv.* Neguſant. *de pign. p. m.* 500. n. 26. *ſequ.* tam juſto quam injuſto poſſeſſori *d. l.* 12. §. 2. ff. *quib. mod. pign. vel hypoth. ſolv.* l. 19. ff. *qui potior. in pign.* Merlin. *de pignor. l.* 4. t. 2. qu. 65. Matth. *de Afflict. dec.* 259. Cruſius *cit. loc.* Nam, ſatisfacto creditori, uti vulgo antiquiores loquuntur, omnia acta & actitata reſolvuntur, & cauſa reducitur ad non cauſam, & creditor non agit ad rem præciſe obtinendam, ſed quouſque ſolvitur debitum; quando igitur poſſeſſor, etiam injuſtus,

injustus, debitum creditori offert, id ex voluntate creditoris fecisse dicitur. Crusius *d. l. n. 6.* Et competit hoc jus etiam in executione iudicati, ita ut tertius possessor hypothecariam exercenti creditori post sententiam & in executione iudicati possit offerre, Brunnem. *c. l. n. 15.* ac licet condemnatus sit, nihilominus tamen offerre posse & moram purgare dicit Crus. *d. l. n. 3.* dummodo victori ab eo satisfactum refuis litis sumtibus, & si quid præterea ejus interfit: hoc enim casu nihil creditoris interesse debitum suum recipientis videtur *l. 21. §. 1. ff. de pignor.* Crus. *c. l.* Hoc autem vel maxime procedit in illo possessore, qui semel rem possessam hypothecatam habet, hac enim ratione duplici ex causa jus offerendi ipsi competit, & licet una ex causa sit condemnatus, ex altera tamen offerre non prohibetur, quia cum duplex jus in eandem personam concurrat, omisso uno, aliud adhuc superest *l. 91. ff. de R. J. l. 11. §. 4. l. 22. ff. de except. rei judic.* Crus. *c. l. n. 4.* An autem creditor, cui offertur à tertio possessore tam justo quam injusto, possessori actiones suas cedere teneatur, vid. Crus. *de jur. offer. c. 9. n. 8. seqq. p. m. 65. Mev. p. 1. dec. 111.* Brunnem. *ad l. 12. §. 1. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solv. & l. 19. ff. qui potior. in pign.* Negulant. *de pign. p. m. 505. num. 29.*

§. VII.

Denique possidens gaudet beneficio impensas deducendi.

Impensæ, quæ ab antiquo adpendendi ritu originem trahunt, alio nomine meliorationes, melioramenta, item, impendia vocari solent, de quo Besold. *in Thes. Pract.*

*voce Besserung; Describuntur in genere quod sint sum-
tus in rem alienam facti. Ut autem thesis hæc nostræ re-
cte intelligatur, & in quo limitationes suas patiat, pa-
teat, sciendum, quod Dd. distinguere soleant inter impensas,
quæ sunt fructuum percipiendorum gratia, & illas, quæ in
utilitatem rei perpetuam fiunt l. 3. §. 1. ff. de impens. in rem
dot. fact. Illæ dicuntur, quæ attentâ principali intentione
facientis, ad illum finem fiunt, ut fructus colligantur, per-
cipiantur & conserventur; & has impensas deducere haut
potest arg. l. 7. §. f. l. 3. §. 1. l. 13. ff. de impens. in rem dot.
fact. Iterum tamen hic interesse dicunt, utrum impensæ
fructuum gratia factæ durent etiam ultra tempus, quo jus
facientis extinctum est, an vero tantum pro eo tempore, quo
jus habet faciens. Et hoc casu posteriori eas deducere
non potest. Vid. Barbof. ad l. 7. §. f. ff. solut. matrim. n.
14. 15. & 21. Impense, quæ in perpetuam rei utilitatem fiunt,
triplicis sunt juris, id quod ex l. 79. ff. de V. S. constat. Ni-
mirum alia sunt necessaria, quæ si factæ non fuissent, res
aut peritura aut deterior facta fuisset d. l. 79. ff. de V. S.
Alia utiles, quæ rem meliorem reddunt fructumque au-
gent d. l. 79. §. 1. Alia voluptuarie, quæ ad voluptatem tan-
tum & ornatum rei pertinent. cit. l. 79. §. 2. Impensas ne-
cessarias quod spectat, eas & bonæ & malæ fidei possessor
deducit, dum rem possidet. l. 5. C. de R. V. l. 38. de hered.
pet. h. e. opposita doli exceptione rem tamdiu retinet,
donec de impensis ei satis fiat. d. l. 5. l. 14. d. dol. mal. &
met. exc. l. 13. de cond. indeb. l. 7. §. 12. de A. R. D. l. 45. §. 3.
de act. emt. Wissemb. disp. 18. ib. 21. Exceptis tamen furi-
bus, raptoribus & violentis inasforibus l. 1. C. de infant.
exposit. l. 13. de cond. furt. Gail. 2. Obs. 12. n. 5. Horum e-
nim mala fides singulariter vitiosa est l. 67. §. 2. de furt. l.
fin.*

fin. de cond. furtiv. Perez. in *C. de R. V. n. 22. § d. l. I. C. de infant. exposit.* Fachin. *l. c. 45.* Non solum autem deducitur impensæ necessariæ, ubi res ipsa extans, sed etiam ubi loco rei æstimatione ejus petitur, impensæ deducuntur arg. *dd. text.* vid. Dn. Struv. *S. I. C. ex XII th. 12. 27. 30. 31.* Philip. *Uf. Pr. lib. 2. ecl. 12.* Eckolt. *ad ff. Tit. de impens. in res dot. fact. § 1. & 2.* Utiles impensas bonæ fidei possessor regulariter deducit, sive exceptione doli opposita per officium judicis æquitatis ratione servat *l. 38. l. 39. §. 1. ff. de hered. pet. l. 48. l. 27. §. 5. l. 30. ff. de R. V. exceptis quibusdam casibus l. 8. de imp. in res dot. fact. l. 38. ff. de R. V.* Vid. Garf. *de expens. c. 1. n. 28.* Malæ vero fidei possessor hæc impensas tantum auferre potest, modo absque læsione prioris status rei auferre possit *l. 5. C. de R. V. h. e.* malæ fidei possessor utiles impensas quidem detrahit vel abradit, sed non consequitur earum æstimationem. Bronch. *cent. 3. aff. 17.* Garfias *de Expens. g. 2. n. 2. & 10.* Voluptuarias impensas malæ fidei possessor non deducit, sed tantummodo sine rei dispendio tollit *l. 1. C. de R. V. l. 37. in f. ff. eod. l. 19. de hered. pet.* Brunnem. *ad d. l. 37.* Bonæ fidei possessor vere deducit seu per doli exceptionem servat *l. 39. §. 1. de hered. pet.* Hoen. *disp. 4. th. 15.* Garf. *d. tr. c. 1. n. 32.* Sciendum autem hic est, quod tum demum b. f. possessor sumtus in rem alienam factos dicto modo deducere possit, si fructuum ante contestatam litem perceptorum summam excedant. Instituta eteum inter impensas & fructus perceptos usque ad concurrentem quantitatem compensatione, superfluum sumtum, quo melior res est, restituere petens tenetur *l. 48. ff. de R. V. l. 16. C. de evict.* Vid. Dn. Struv. *S. I. C. ex XI. th. 35.* Totum hujus assertionis fundamentum consistit in æquitate. Brunn.

ad l. 48. ff. de R. V. Ceterum hic notandum, quod licet ratione impensarum possessori, secundum prædicta, saltem exceptio doli vel rei retentionis concedatur, ei vero qui istis non deductis rem restituit, non competat actio l. 33. de cond. indeb. l. 14. de dol. mal. except. junct. l. 48. ff. de R. V. Brunn. ad d. l. 33. de cond. indeb. & d. l. 48. de R. V. Dn. Struv. d. ex. II. th. 36. Hodiernis tamen moribus omnes necessariae atque utiles impensae non modo per exceptionem retineri, verum etiam per actionem peti possunt. Groenev. ad §. 31. I. de R. D. ex æquitate scil. naturali (1) ne alter cum aliena jactura fiat locupletior l. 206. ff. de R. J. (2) quia Ius non patitur ulli bonam fidei & officium suum esse damnosum, (3) quia & bonae fidei possessor, quod & in malae fidei possessore observatur, eas utili negotiorum gestorum actione consequitur. l. 6. §. 3. l. 36. §. fin. ff. de petit. hered. l. 5. C. de rei vind. (4) quia eas non donare, sed credere censetur. Hanedoes. Exercit. Imper. 8. qu. 19. Cujac. 10. Obs. 4. Hortom. ad d. l. §. 31. I. de R. D. & in l. I. C. de cond. indeb. Sed quid, si res non amplius extet? tamen b. f. possessor eas petere potest, si rem tradiderit, vel actoris esse testatus sit, res enim suo perit domino; At si inficiatus sit, rem ad actorem pertinere tunc actio ipsi nulla est, sed res possessoris tanquam domini esse dicitur. Atque huic assertioni tam in singulari quam in universali judicio locus datur l. 22. ff. de neg. gest. l. 28. in f. ff. de hered. pet. Hanedoes. cit. l. qu. 20. ut plurimum tamen ne nimium quis lædatur, judicis prudentiae secundum l. 38. ff. de hered. pet. id moderandum relinquitur. Verumenim vero quicquid tandem observetur, certum, imo certissimum est facilius dari retentionem, quam novam actionem. l. 1. ff. de pignor. Cravetta Conf. 6. n. 96. Brunn. ad cit.

ad cit. l. 33. ff. de cond. indeb. Carpz. p. 3. dec. 269. v. 27. & p. 2. c. 25. d. 9. n. 5. Qv. An semper detur rei detentio, donec impensæ refundantur? Distingv. vel id, quod petitur liquidum est, vel illiquidum. Priori casu affirmatur; posteriori casu sufficit idonea cautio l. 5. ff. de statu lib. Hane doct. exerc. imper. 8. qu. 21. Fachin. l. 7. contro. 91.

§. IIX. & Ult.

Pro possidentis beatitudine hæc allegasse sufficiat, majorem enim commodorum numerum si adducerem, materiam hanc non tam dilucidius explicare, quam actum agere viderer.

INter illos major quibus aridet commodorum possessionis numerus supremum sibi vindicat locum Carolus Tapia, quippe qui *in avsb. ingressu C. de SS. eccles. verb. ipso ingressu n. 13. & seqq. eorum LXXII. refert. Menoch. l. 6. praf. 69. XXIV. recenser. Verum hæc singula accuratiori veritatis judicii que trutina si examinentur atque cum exiguo hoc nostro labore conferantur, nullus dubito, quin quilibet de illis per compendium quasi me egisse vel brevitate saltem studio leviter attigisse percipiat. Illi enim possessionis effectus ab Autoribus jam citatis allegati, specialiores sunt, imo specialissimi, & ab effectibus in ipsa hac dissertatiuncula positus prono profluunt alveo, id quod quilibet, fugitivis saltem oculis illos qui inspicit, animadvertet. Nec aliud Dn. Eckolt. *ad ff. de acqu. vel amitt. poss.* placuit, quam ea possidentis afferre privilegia, quæ & alia, ab ipsis dependentia, tanquam specialiora & specialissima, continent, cum eorum tantum undecim facit mentionem. Calamum igitur & ego nunc tol-*

lam,

lam, ne jam tum adducta & exposita iterum atque iterum adducendo exponam, nauseæque molestiam ex grambebis costâ apposita quis suscipiat. Ea itaque in præcedentibus thesibus prolata proque virili exposita sat prægnantia confido ad verificandum id, vulgo quod dici solet:

Beati possidentes!

FELICI tradis successu ciuica iura:
Felix ut referas præmia digna,
precor.

I. PHILIPPVS SLEVOGTIVS, D.

h. t. Academiæ Rector.

Jena, Diss., 1687 A-M

ULB Halle 3
004 318 978

f

5b.

VJ 17 10/11 WIPFESSler

#2
G. 28. Min. 2
1687/20
27

C. D.
**BEATI
POSSIDENTES**

Oder:
**Von den rechtlichen Vortheilen / so
denenjenigen / welche eine Sache in Besitz
haben / zu statten kommen.**

PRÆSIDE
PETRO MÜLLERO, JC^{TO},
CONSIL. SAXON. ET PANDECT.
PROF. PVBL.

AD D. FEBR. M DC LXXXVII.
PUBLICAE VENTILATIONI EXPONUNTVR

A
RESPONDENTE
FRIDERICO SAMVELE Landgraffen /
ILMANO - SCHWARZBURG.
EDITIO II.

I E N Æ,
SVMTV IO. BERNARDI HELLERI.

clō lo cc xxli.

